

OPPISVIESTI

2/2014

Helsingin Työväenopiston Opistolaisyhdistys ry

Puheenjohtajan tervehdys

Syksy on tullut, opiskelukausi on aluillaan. Opiston toiminta on jatkunut jo sadan vuoden ajan. Vuosien kuluessa on ollut mahdollista opiskella satoja ellei tuhansia oppiaineita. Opistolla on monipuolinen valikoima kursseja, joten varmasti jokaiselle löytyy kiintoisa, omaan tilanteeseen sopiva opiskelumahdollisuus. Kynnys on matala. Jokainen valitsee aihepiirinsä ihan itse ja tulee opiskelemaan vapaaehtoisesti. Täällä voi valita perinteisiä kursseja tiiviin opiskelun merkeissä, tai sitten harrastuspohjaisen vaihtoehdon.

Elinikäinen oppiminen ja sen tarpeellisuus korostuu erityisesti tietokoneaikana. Miltei kaikissa arjen asioiden hoitamisessa tarvitaan sähköisiä laitteita, joiden hallinta ei kaikilla ole helppoa. Opisto tarjoaa erilaisia kursseja ja jopa laitteita opiskelijoiden käyttöön tilanteiden hallitsemiseksi.

Opiston juhluvuoden merkeissä opistossa tapahtuu paljon. On monenlaisia luentoja ja esitelmää eri puolella opistoa, jopa kaupungin talolla on tapahtumia. Jokaisella on mahdollisuus syyskuun aikana käydä joko vain näyttelyssä tai osallistua työpajoihin ja tapahtumiin.

Opistolaisyhdistyksen syyskokous on marraskuussa. Yhdistyksen tavoitteena on toimia yhdyssiteenä opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Toivomme opiskelijoiden runsasta osallistumista kokoukseen, jossa tehdään tulevan toimintakauden päätöksiä. Tarvitsemme mukaan uusia, innokkaita toimijoita.

Yhdistyksen jäsenyys on maksutonta. Jäsenkortteja on saatavissa opiston toimipisteistä, opistotalolla myös Oppiskahviosta ja ala-aulassa olevasta korttitaatikosta. Myös palautuksen voi tehdä samoissa paikoissa. Jäsenkortilla saa joistakin käsityö- ja taideliikkeistä alennuksia. Luettelo liikkeistä on toisaalla tässä lehdessä, sekä toimipisteiden ilmoitustauluilla. Kortteihin kannattaa hakea leima opiston toimistosta.

Lähes koko opiston historian aikana, oikeastaan jo ennen opistoa opiskelijat olivat luomassa yhteishenkeä kurssilaisien keskuudessa. Alkutaipaleella sivistystyö ei rajoittunut vain opintoihin. Virkistystoiminta oli vilkasta erilaisten tapahtumien myötä. Opistossa järjestettiin paljon opiskelijoiden yhteistapaamisia, illanviettoja ja retkiä. Olisiko tällä vuosisadallakin tilausta vastaavaan toimintaan? Siihen kyllä tarvitaan innokkaita tekijöitä.

Toivotan kaikille antoisaa opiskeluvuotta ja osallistumista opiston juhlatapahtumiin. Ritva Nuutinen

HELSINGIN TYÖVÄENOPISTON OPISTOLAISSYHDISTYS RY

SYYSKOKOUS

pidetään lauantaina 22.11.2014 opistotalolla
Helsinginkatu 26, 00530 kello 14.00

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat, joihin kuuluu toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2015, sekä toimihenkilöiden valinta erovuoroisten tilalle.

Muistathan ottaa mukaan jäsenkorttisi

Kokouskahvit tarjotaan Oppiskahviossa

Tervetuloa mukaan päättämään tulevasta toiminnasta!

Hallitus

HELSINGIN TYÖVÄENOPISTON OPISTOLAISSYHDISTYS RY

sähköposti opistolaisyhdistys@opisto.hel.fi,
www.tietotaitotalkoot.fi/opistolaisyhdistys

HALLITUS VUONNA 2014

Puheenjohtaja
Ritva Nuutinen 040 55 55062 ritva.nuutinen@luukku.com
varapuheenjohtaja
Torsti Tuominen 050 570 6442 torsti.tuominen@gmail.com
sihteeri
Leena Hellgrén 040 847 9637 leenam.hellgren@luukku.com
tiedotussihteeri
Riitta Huber 050 324 3726 riitta.huber@hotmail.com
Eija Inglis 050 443 4348 eija.inglis@gmail.com
taloudenhoitaja
Markus Sohlström 040 549 7935 markus.sohlstrom@taloverkot.fi
Raili Salonen raili.i.salonen@luukku.com
Johanna Salo-Schorn johanna.m.salo@gmail.com
Tuula Halmirinne tuula.halmirinne@pp.inet.fi
Timo Kyllönen timokyll@gmail.com
Eeva-Maria Kiljunen

TOIMIKUNNAT

KAHVILATOIMIKUNTA pj. Ritva Nuutinen
PALSTATOIMIKUNTA pj. Teemu Björkbacka
palstarekisteri: Virpi Peiponen virpipeiponen@hotmail.com
RETKEILYTOIMIKUNTA pj. Matti Huttunen
puh. 040 8324 302/ 6942 059
SENIORIKERHO Raili Salonen
TIEDOTUSTOIMIKUNTA
Riitta Huber ja Eija Inglis
ITÄINEN ALUEOPISTON TOIMIALUE
pj. Torsti Tuominen
KESKINEN TOIMIALUE
pj. Liisa Helimäki-Moberg
POHJOINEN TOIMIALUE
yhteyshenkilö Timo Kyllönen
ETELÄINEN TOIMIALUE
yhteyshenkilö Eija Inglis
LÄNTINEN TOIMIALUE
yhteyshenkilö Riitta Huber
KOILLINEN TOIMIALUE
yhteyshenkilö Raili Salonen

Sisällys

Puheenjohtajan tervehdys	2
Vuosikokousilmoitus	2
Hallitus ja toimikunnat	3
Oodi kansansivistykselle	4
Sivistysvaikuttajien muo- tokuvia	6
Nykykreikkaa	9
Tarinatuvassa	10
Malmitalon 100-vuotisjuh- lakuva	11
Kevät-Maariajuhla	12
Jäsenalennuksia	13
Virtuaaliretki luonnossa	14
Luontokeskus Haltia	15
Halki maailman katon	16
Kevätnäyttely Kaapelilla	22
Herkkyyttä ja kauneutta	24
Säätiön kuulumisia	25
Maalauskurssi Italiassa	26
Musiikki lähtee ilosta	27
Tervehdys palstoilta	28
Oppiskahvio	30
Retket	31
Takasivu	32

Lehden tekoon osallistuneet

Ritva Nuutinen	Markus Sohlström	Helena Grönlund
Riitta Huber	Raili Salonen	Timo Kyllönen
Eija Inglis	Heikki Peutere	Johanna Salo-Schorn

Oikaisu. Edelliseen Oppisviesttiin oli tullut painovirhe. Ju -
tun Opintomatka Barcelonassa on kirjoittanut Satu Neva.

Kansikuva: Kirsti Soukka, Heidi Halmin paratiisilintu valmii-
na sunnuntain 5.10.2014 Jätinukkekulkueeseen.

Viereisen sivun kuvat: Johanna Salo ja Helena Grönlund

Tämän sivun kuva: Helena Grönlund

Takasivun kuva: Tuula Meriläinen

Oodi kansansivistykselle

Helsingin työväenopisto täyttää 100 vuotta

Teksti: Heikki Peutere, Kuvat Työväenopiston arkisto

Helsingin työväenopisto on sivistänyt kaupunkilaisia 100 vuotta. Pitkin syksyä jatkuvien juhla-tapahtumien sarja käynnistyi syyskuun 16. päivä kaupungintalon juhlaseminaarilla. Varsinainen kansalaisjuhla järjestetään opistotalolla lokakuun 5. päivää. Yhdessä Helsingin Arbiksen kanssa pystytetyssä näyttelyssä kaupungintalolla 70 työpajaa esittelee erilaisten tapahtumien yhteydessä käden- ja muita taitoja.

Paljon on vettä virrannut Vantaassa sen jälkeen, kun suomenkielisen osaston johtaja Zachris Castren ja toimittaja Yrjö Sirola luennoivat Koiton salissa sata vuotta sitten parille tuhannelle kuulijalle työväenopiston toiminnasta.

Työväenopiston aiheet olivat varsinakin alkuaikoina ajankohtaisia ja yleissivistäviä, sillä aikuisväestön koulutustaso oli keskimäärin aika niukka.

Yhteiskunnan kehittymisen myötä opetus on muuttunut ja laajentunut perustaitojen, kuten oikeinkirjoituksen, laskennon, yhteiskuntaopin jne. opetuksesta lähes kaikille elämänalueille kieltenopiskelusta, musiikista, ruuanvalmistuksesta ja tietotekniikasta mitä erilaisimpiin asioihin.

Päätavoitteena on ollut auttaa ihmisistä kasvamaan henkisesti kypsiä, oma-aloitteisia ja sivistyneitä kansalaisia, jotka ovat innokkaita oppimaan paitsi uutta myös syventämään jo olemassa olevia tietoja ja taitoja jokaisen henkilön omien mieltymysten mukaisesti.

Ikimuistoinen kansanjuhla

100-vuotisjuhlien järjestely on työväenopistolle valtava ponnistus. Onnistuminen edellyttää toimivaa taustaorganisaatiota ja suuren joukon aktiivisia puuhanaisia ja -miehiä.

Tapahtumien keskipisteessä toimivat projektien vetäjät Virpi Kallas, Tiina Tuurna ja Lauramaija Hurme. – Me kaikki toimimme yhdessä ja autamme toinen toistamme, mutta olemme jakaneet tehtäviä hieman sen mukaan, mitä aiemmassa työssämmme olemme tehneet. Pyrimme tekemään tästä tapahtumasta ikimuistoinen kansanjuhlan kaikille helsinkiläisille naiset sanovat.

Fil. maisteri Virpi Kallas tuli organisaatioon ensimmäisenä ja hoitaa ensisijaisesti erilaiset näyttelyt, kuten yhdessä Arbiksen kanssa pystytetyn Virkagallerian Ilo oppia /Kul på kurs näyttelyn.

Yhteiskuntat. maisteri Tiina Tuurna, joka on saanut myös kuvateilijan koulutuksen on ottanut vastuulleen erilaisten tapahtumien

järjestämistä, kuten pääjuhlan, nukkekulkueen jne.

Joukon tulokas, elokuussa aloittanut fil.maisteri Lauramaija Hurme on syventynyt juhlallisuuksien viestintään.

Juhlallisuuksien järjestelyä vetävä ja koordinoiva naistrio on innostunut työstään, sillä heillä on apunaan eri puolilla kaupunkia toimivat kaikki noin 70 päätoimista opettajaa ja lukematon määrä tuntiopettajia.

Tapahtumien sisältö ja aikataulutaminen sujuvat hyvässä yhteisymmärryksessä. Sen sijaan monen kiireisen ihmisen kalentereiden yhteensovittaminen on joskus hankalaa. Kaikki järjestelyissä mukana olevat ovat antaneet oman panoksensa juhlien onnistumiseksi.

Tiina Tuurna (vas.), Virpi Kallas ja Lauramaija Hurme pitävät huolen siitä, että 100-vuotisjuhlallisuuDET sujuvat suunnitelmien mukaisesti.

Jättinuket valtaavat kaupungin

Yksi 100-vuotisjuhlien näyttävimpiä tapahtumia on jättinukkekulkue kansalaisjuhlan alkajaisiksi. Lokakuun 5. päivä näyttävä joukko jättinukkeja, musisoijia, tanssijoita ja laulajia marssii Tokoinrannasta Brahenkentälle Kallioon.

Ihmisiä yllytetään liittymään hauskkaan ilonpitoon ottamalla mukaan erilaisia kilistimiä ja kalistimia. Brahen kentällä järjestetään erilaisia tapahtumia.

”Oodi sivistykselle” 100 vuotta yksissä kansissa

Kansalaisjuhlassa, joka pidetään vuonna 1927 valmistuneessa Opistotalossa Helsinginkatu 26:ssa, juhlapuheen pitää Presidentti Tarja Halonen.

Filosofian tohtori Samu Nyström käsittelee juhlapuheessaan mm. työväenopiston 100-vuotistaivalta. Hän on myös kirjoittanut työväenopistosta historiateoksen ”Oodi sivistykselle”, jossa arvioidaan laajasti ja ansiokkaasti työväenopiston tehtävää ja merkitystä kaupunkilaisten sivistäjänä.

Juhlassa on lisäksi runsaasti musiikkiesityksiä, lausuntaa, tanssiesityksiä jne.

Juhlavuoden kunniaksi järjestetään runsaasti luentoja, joissa käsitellään mm. työväenopiston alkutaivalta ja opiston ensimmäisen rehtorin Zachris Castrenin työtä vapaan sivistystyön uranuurtajana.

Musiikki on alusta alkaen ollut olennainen osa työväenkulttuuria.

Opistolla on myös oma filharmoninen orkesteri, joka soitti Eino-Juhani Rautavaaran säveltämän teoksen 100-vuotisjuhlien alkajaisiksi kaupungintalolla syyskuussa.

Eri puolilla kaupunkia järjestetään useita seminaareja ja tapahtumia kirjallisuudesta ja runoudesta sekä teatteri- ja tanssiesityksiä. Musiikkitarjontakin on monipuolista, sillä tarjontaa riittää kamarimusiikista ja Helsinginkadun Filharmonikoiden syyskonserteista vaskien säihkeyseen.

Työväenopisto juhlii 100-vuotistaivaltaan näyttävästi. Jokainen helsinkiläinen löytää varmasti ohjelmatarjonnasta oman mieleisensä siivun. Kannattaa vilkaista heti nettisivulta www.hel.fi/hki/sto/fi/100 tiedot tapahtumista.

Sivistysvaikuttajien muotokuvia esillä

Teksti: Marjatta Hirvijärvi-Saari Kuvat: Joonas Berlin

Sivistysvaikuttajia – mikä heitä elähytti -näyttely on osa Helsingin työväenopistojen Ilo oppia -Helsingin työväenopisto ja Helsingin Arbis 100 vuotta -näyttelyä, joka on avoinna Helsingin kaupungitalon Virka Galleriassa 26.10.2014 asti.

Sivistysvaikuttajia -näyttelyn idea syntyi sattumalta, kun Opistotalossa vietettiin Kansanvalistusseuran toiminnanjohtaja Pekka Sallilan eläkejuhlaa joulukuussa 2011. Juhlan aikana työväenopiston rehtori Taina Törmä (nyk. Saarinen) lähti Työväen Akatemian eläkkeellä olevan rehtorin Kari Kinnusen ja Opetushallituksesta eläköityneen opetusneuvos Jukka Katajiston kanssa katsastamaan vastaremontoidun Opistotalon tiloja. Neuvotteluhuoneessa kolmikko törmäsi opiston entisten johtajien muotokuviiin. Sama toistui hetken päästä Viipurinsalissa. ”Olisipa hienoa järjestää näistä sivistysvaikuttajista näyttely”, lausui Törmä. Kinnunen ja Katajisto innostuivat siltä istumalta ja niin lausuttiin näyttelyn syntysanat.

Näyttelyn suunnittelussa todettiin heti alussa, että muotokuvien kerääminen yhteen paikkaan olisi liian

työlästä, joten päädyttiin muokuvien kuvaamiseen. Mukaan tuli yhteistyö Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa: HUMAK:n Kauniasten yksikön opiskelija, valokuvaaja Joonas Berlin kuvasi työt opinnäytteenään. Suunnitteluryhmässä ovat olleet myös työväenopiston satavuotisjuhlavuoden koordinaattori Virpi Kallas, joka teki näyttelytekstit sekä opiston entinen kirjastonhoitaja Marjatta Hirvijärvi-Saari.

Opistotalossa olevien muotokuvien lisäksi haluttiin näyttelyyn saada myös muita vapaan sivistystyön kehittämiseen valtakunnallisesti vaikuttaneita henkilöitä. Työryhmä tuotti ideoita huomattavasti enemmän kuin mitä lopulliseen näyttelyyn voitiin ottaa. Esille pyrittiin saamaan erilaisia aatesuuntia ja poliittisia näkemyksiä edustavia henkilöitä.

Näyttely ei ole kaiken kattava kooste suomalaisista sivistysvaikuttajis-

ta. Mukana on vapaan sivistystyön toimijoita eri puolilta kenttää: henkilöitä, jotka ovat kokeneet ihmisten oppimismahdollisuuksien edistämisen tärkeäksi.

Työväenopiston johtajia ja rehtoreita

Näyttelyyn tuli lopulta 20 suomalaisessa sivistyselämässä vaikuttaneen henkilön kuvaa. Suurimmasta osasta on tehty muotokuva, muutamasta löytyi valokuva. Heistä kahdeksalla on kiinteä linkki Helsingin työväenopistoon. Opiston ensimmäiset johtajat Zachris Castrén ja T.I. Wuorenrinne ovat itse oikeutetusti mukana. Castrén (johtajana 1914-1938) ja hänen seuraajansa Wuorenrinne (johtajana 1938-1961) luotsasivat opistoa yhteensä lähes puoli vuosisataa aina vuoteen 1961 asti.

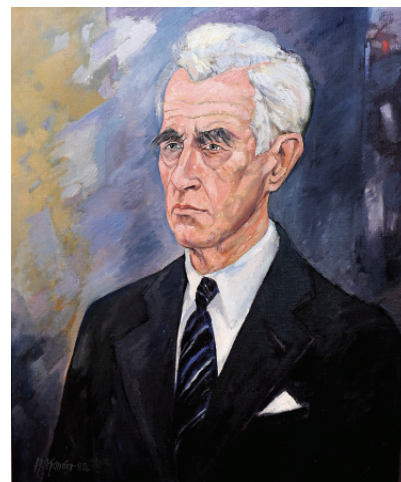
Castrénin muotokuva on Kaapo Wirtasen tekemä ja se valmistui

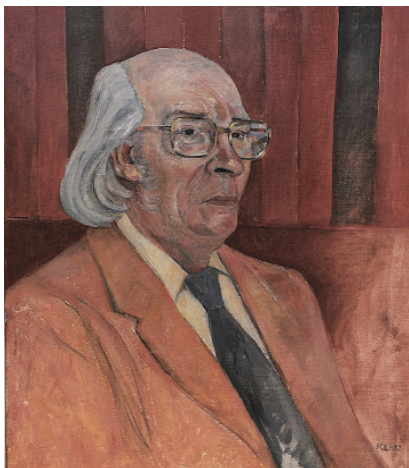
Zachris Castrén

T.I. Wuorenrinne

Kosti Huuhka

T. O. Kivimäki

Mikko Erich

Arvo Inkilä.

vuonna 1937. Muotokuva paljastettiin Castrénin kuoleman jälkeen kevään 1938 päättäjäistilaisuudessa. Muotokuva on Opistotalon toisen kerroksen aulassa toimiston oven vieressä.

Wuorenrinteen muotokuvan teki Erkki Kulo-vesi vuonna 1956. Se on sijoitettu neuvotteluhuoneeseen opiskeluhuoneen takaosaan.

Neuvotteluhuoneesta löytyvät myös Wuorenrinteen jälkeen opistoa 1961-1970 johtaneen rehtori Kosti Huuhkan ja rehtori T. O. Kivimäen (johtajana 1970-1981) muotokuvat.

Kosti Huuhka oli ensimmäinen rehtori-nimikkeellä opistoa johtanut henkilö. Vuonna 1964 tuli voimaan laki, joka muutti opistojen johtajat rehtoreiksi. Rehtorina ollessaan Huuhkalla oli useampia virkavapauksia, joiden aikana sijaisena toimi apulaisrehtori Mikko Järvenranta. Huuhka työskenteli kouluhallituksessa, jonne hän siirtyi sittemmin opistosta ja teki siellä pitkän uran.

Huuhkan muotokuvan teki opiston tuntiopettaja, kuvataiteilija Annikki Kanón-Aaltonen. Taitelija oli silloin uransa alussa ja muotokuvan teko jännitti häntä kovasti. Huuhka oli

hiljattain saanut professorin arvonimen ja nuori taiteilija kunnioitti ja jännitti suurta professoria niin paljon, että se hänen mielestään näkyy myös lopputuloksessa: Huuhkan ilme on hyvin totinen jäykkä.

Myös Toivo Osakari Kivimäen muotokuvan tekijä oli opiston tuntipettaja, kuvataiteilija Kari Lindström.

Kivimäki jäi eläkkeelle kesällä 1981 ja kuoli vuotta myöhemmin. Taitelija viimeisteli työnsä, kun Kivimäki oli jo sairaalassa. Monet Kivimäen tunteet ovat todenneet muotokuvasta, että hän on siinä kapeaposisempi kuin luonnossa.

Huuhkan ja Kivimäen muotokuvat paljastettiin samassa tilaisuudessa, maaliskuussa 1983, jolloin Kivimäkeä edusti tilaisuudessa hänen poikansa.

Viipurinsalin muotokuvia

Opistotalon toisen kerroksen Viipurinsalissa on kolmen Viipurin työväenopiston johtajan muotokuvat. Näistä kaksi otettiin mukaan näyttelyyn: Mikko Erich ja Arvo Inkilä.

Syy siihen, miksi heidän kuvansa löytyvät Helsingin työväenopistosta, on se, että sodan jälkeen Viipurin työväenopiston opiskelijat

toivat johtajiensa muotokuvat säilytettäväksi Helsingin työväenopistoon. Kuvat sijoitettiin 1959 valmistuneen Opistotalon lisärakennuksen yhteen saliin, joka sai samalla nimen Viipurinsali.

Mikko Erichin kuvan teki Kaapo Wirtanen 1926 ja Arvo Inkilän kuvan Janne Muusari 1931. Molemmat toimivat opettajina ja luennoitsijoina Helsingin työväenopistossa. Inkilä veti sotien jälkeen esimerkiksi Karjala-piiriä, Erich luennoi kirjallisuudesta ja oikeustieteestä, hän oli myös suosittu juhlien puhuja.

Helsingin työväenopiston perustamisen vauhdittajat

Yllättävin nimi näyttelyssä lienee Viola Levin. Muut esillä olevat henkilöt ovat omistaneet koko elämänsä sivistystyölle, Viola Levin teki yhden teon, joka takasi hänelle paikan Helsingin työväenopiston historiassa. Hän testamenttasi 100 000 markkaa vuonna 1902 Helsingin työväestön opetukseen erityisesti kaupunkiin perustettavalle työväenopistolle.

Viola Levin eli Porvoossa, jossa hänen isänsä oli merkittävä ja varakas liikemies. Isän kuoltua alkoivat perintöriidat. Veli yritti saada sisarensa holhouksen alaiseksi mielen-

terveydellisten ongelmien vuoksi sivuuttaakseen sisarensa perinnönjaoissa. Viola Levin ei asiaan suostunut ja siitä seurasi pitkä oikeusprosessi. Levin kuoli 1902 ja kostona veljelleen naimattomana elänyt Viola testamenttasi omaisuuttaan muun muassa käytettäväksi Helsingin työväestön parhaaksi.

Syytä siihen, miksi Helsinkiin perusteilla ollut työväenopisto pääsi Levinin testamenttiin, eivät historian kirjat kerro. Varojen käyttöön ottoa hidasti testamentista syntyneen riidan oikeuskäsittely ja Helsingin kaupunki sai rahat käyttöönsä lopulta 1908. Levinin valokuva löytyi näyttelyyn Porvoon museosta.

Helsingissä tehtiin useita yrityksiä perustaa työväenopisto ennen kuin se lopulta perustettiin kesäkuussa 1913. Vilola Levinin testamenttilahjoitus vauhditti työväenopiston perustamista.

Tärkeä henkilö työväenopiston aikaansaamiselle oli Einar Bööck, jonka valokuva on mukana näyttelyssä. Työväenopetuksen järjestäminen oli lähellä Bööckin sydäntä. Hän toimi

Helsingin työväenasian lautakunnan sihteerinä ja laati asiasta vuonna 1913 perusteellisen selvityksen, joka lopulta johti työväenopiston perustamiseen. Bööck toimi työväenopiston johtokunnan jäsenenä ja puheenjohtajana ja piti myös yleisluentoja opistossa.

Monilla muilla näyttelyyn valituilla henkilöillä on aikanaan ollut yhteyksiä opistoon. He ovat olleet verkostoituneita opiston johtajien kanssa ja he ovat käyneet pitämässä yleisluentoja kuten esimerkiksi Yrjö Kallinen, Urpo Harva, Yrjö Ruutu, Niilo Liakka, Santeri Alkio ja Väinö Voionmaa.

Muita johtajien muotokuvia ja pystejä Opistotalossa

Mainittakoon vielä, että myös muita opiston entisiä johtajia on Opistotalossa esillä taideteosten muodossa. Neuvotteluhuoneessa on opistoa 1989-2005 johtaneen, eläkkeellä olevan johtavan rehtorin Risto Kuosmasen muotokuva. Kuvan tekijä on opistossa edelleen opettava kuvataideopettaja, kuvataiteilija Majju Talvitie.

Kirjastosta löytyy pitkäaikaisen apulaisrehtorin (1964-1985) Mikko Järvenrannan pronssinen pääveistos, jonka tekijä kuvanveistäjä Anja Juurikkala oli opiston tuntiopettaja.

Mikon vierestä löytyy eläkkeellä olevan Aino Rytkösen kipsinen pääveistos. Aino oli opistossa yhteiskunnallisten aineiden opettaja, osastonjohtaja, apulaisrehtori ja lopulta va. rehtori 80-luvulla. Hänen pystinsä tekijä on opistossa edelleen opettava kuvataideopettaja, kuvataiteilija Ari Myllymäki.

Kolmantena kirjaston veistosgalleriassa on johtaja T.I. Wuorenrinteen pysti

Opistotalon Viipurinsalin Viipurin työväenopiston johtajien muotokuvagalleriassa on myös Valter Juveliuksen (myöhemmin Juva) muotokuva. Hän oli Viipurin työväenopiston johtaja 1908-1918.

Lisätietoja työväenopiston historiasta löytyy Samu Nyströmin kirjasta Oodi sivistykselle. Helsingin työväenopisto 100 vuotta (2014).

Viola Levin

Einar Bööck

Nykykreikkaa aamut illat

Omilo-kielikoulun nykykreikan kurssi Kreikassa

Teksti: Päivi Liski

Saavuvin Azolimnosin kylään sunnuntaina 13. heinäkuuta. Olin löytänyt Internetistä mielenkiintoiselta vaikuttavan nyky-kreikan kielikoulun Omilon. Halusin hiukan vetreyttää kielitaitoani, muita odotuksia minulla ei ollut.

Pikkukylässä oli kaunis hiekkaranta, turkoosi meri, ravintoloita rantabulevardin varrella sekä valkoisia rakennuksia. Ja tietenkin turisteja, mutta lähes ainoastaan kreikkalaisia.

Kokoonnuimme iltaseitsemältä rantahotellin terassilla. Kielikoulun omistajapariskunta Maya ja Dimitris Andreadis toivottivat kurssilaiset tervetulleiksi. Meitä oli noin 30 eri-ikäistä ihmistä Euroopan maista sekä Yhdysvalloista ja Australiasta. Siirryimme jatkamaan tutustumista yhteen rantabulevardin tavernoista. Aterian aikana löysin uusia kavereita, joiden kanssa alkoi vilkas keskustelu.

Maanantai-aamuna puoli kymmeneltä järjestettiin kielikoe. Kokeen jälkeen opiskelijat jaettiin viiteen eritasoiseen luokkaan, alkeisryhmästä edistyneisiin. Minut ja uudet kaverini pantiin edistyneiden ryhmään. Ryhmien koko vaihteli kolmesta kuuteen oppilaaseen.

Maanantaista perjantaihin meillä oli neljä tuntia opetusta puoli kymmenestä puoli kahteen. Ryhmässäni luimme artikkeleita, keskustelimme niiden sisällöstä ja pelasimme kielipelejä,

tietenkin kreikaksi. Kirjoitimme myös yhdessä rakkaustarinan, joka päättyy siten, että tarinan päähenkilö voi rakastua kehen tahansa vastaantulijaan. Erityisesti mieleeni jäivät korkealentoiset keskustelut siitä, mitä on hyvä elämä ja vapaus. Eräs luokkatoverini kertoi, että hän haluaisi oppia rakastamaan kaikkia maailman ihmisiä, mutta ei ole varma, onko hänellä siihen aikaa, koska Buddha istui 40 vuotta puussa sitä opetellen. Azolimnosin uimarannalta olisi myös löytynyt puita, tosin melko pieniä.

Tuntien jälkeen kielikoulu Omilo järjesti vapaaehtoista ohjelmaa: retkiä lähiympäristöön, konserttikäyntejä sekä luentoja. Menimme muun muassa veneellä lähikylään Kiniin. Kävelimme sieltä kaukaiselle rannalle, uimme, tanssimme rantabaarissa ja kotimatalla katselimme vuoren rinteeltä auringonlaskua.

Iltapäivisin kävin yleensä luokkatoverieni kanssa lounaalla tavernassa ennen kuin siirryimme rannalle seurustelemaan, pelaamaan tavlia tai lähdimme retkille tai illanviettoon.

Omaksuimme tunneilla oppimamme helposti, koska puhuimme kreikkaa myös illat.

Omilo-kielikoulun omistajat Andreadisin pariskunta sekä koulun hyvät opettajat huolehtivat siitä, että kaikki tunsivat olonsa mukavaksi. Kielen opetus oli korkeatasoista ja innostavaa, vapaaehtoiset retket olivat antoisia, samoin kulttuuriluennot ja illanvietot. Koulun yhteishenki ja koko kurssin tunnelma oli hyvä.

Monet osallistujat olivatkin olleet useasti Omilon kursseilla ja palaavat aina uudelleen, vuosi vuoden jälkeen. Kurssilla oppi paitsi kieltä ja kulttuuria, myös tapasi mielenkiintoisia ihmisiä eri puolilta maailmaa.

Kun lähdin Syrokselta perjantaina 25. heinäkuuta ja katselin lautasta loittonevaa Ermoupolisin satamaa, ajattelin, että olin saanut niin paljon, että jos minulla olisi ollut suuria odotuksia, ne olisivat ylittyneet.

Kielikurssille osallistumisen mahdollisti Zachris Castrénin säätiön apuraha, mistä olen kiitollinen.

Tarinatuvassa Helsingin työväenopistolla

Teksti ja kuva: Elina Vesalainen, Kansalaisopistojen liiton tiedottaja

Tarinatupien tarkoituksena on elvyttää sosiaalisen ja kulttuurisen kohtaamisen vanhinta muotoa eli suullista tarinaperinnettä.

Tarinatuvat ovat osa Yhdessä tekemisen yhteisöt eli YHTEYS -hanketta. Sitä koordinoi Lapin yliopisto. Hankkeen yksi kumppani on Kansalaisopistojen liitto KoL, joka oli opistolaisyhdistyksen tarinatuvalan taustalla.

Keväällä 2014 aktiivinen kansalaisopisto-opiskelijoiden joukko kokoontui Helsingin työväenopistolle yhteiseen tarinatupaan. Tarkoituksena oli istahtaa hetkeksi omien kansalaisopistokokemusten ja -muistojen äärelle, kenties tallentaa näitä kokemuksia myös digimuotoon. Tilaisuus oli osa Yhdessä tekemisen yhteisöt eli YHTEYS -hanketta. Sitä koordinoi Lapin yliopisto. Hankkeen yksi kumppani on Kansalaisopistojen liitto KoL, joka oli opistolaisyhdistyksen tarinatuvalan taustalla.

Idea tähän tarinatupaan lähti havainnosta, joka KoLissa on tehty: ihmiset ovat usein varsin vaatimattomia kansalaisopistokokemuksiaan kohtaan. Monet aloittavat kokemuksista kertomisen vähätellen sen merkitystä. Sitä nyt on vain tultu vähän opiskeltua. Kuitenkin opistoa arvostetaan suunnattomasti. Siitä ei tahdota missään tapauksessa luopua tai sen kursseista tinkiä.

Siellä käydään vuodesta toiseen ja kurssi-ilmoittautumisen alkaessa istutaan tikkana puhelimen tai tietokoneen ääressä, jotta varmistetaan pääsy kurssille.

Mutta miksi kursseilla viihdytään? Mikä tekee opistosta niin merkittävän, että lopulta monet kuvailevat kursseilla käymistä elämänsä henkireiäksi? Syy tämän tarinatuvalan järjestämiseen oli siis kiinnostus ihmisten kurssikokemuksia kohtaan.

Tarinoidessa kokemus vahvistuu ja saa uusia merkityksiä

Vaatimattomuus omia kokemuksia kohtaan kävi ilmi myös tarinatuvalassa. Eräs kurssilainen aloitti varovaisesti tähän tyyliin: ”Olen opiskellut kieliä kansalaisopistossa”. Hetken kuluttua hän jatkoi: ”Ei minulla ollut muutakaan tekemistä silloin, kun hoidin vauvaa kotona”. Hiljalleen tarina jatkui: ”Kielen oppiminen on avannut minulle mo-

nenlaisia mahdollisuuksia myös työelämässä. Olen saanut toimia sellaisissa tehtävissä, joihin harvalla riitti kielitaito”.

Lopuksi vielä opiskelija mainitsi, kuinka kielten oppiminen ei ole ollut pelkkää kielen oppimista, vaan sen avulla on auennut kokonainen kulttuurimaailma. Alkuun niin vaatimattomasta ”olen nyt vain opiskellut vähän kieliä” -tarinasta olikin kuoriutunut monta hyvin syvää ja ihmiselämässä painavaa kerrosta: sosiaaliset kontaktit, mielekäs ajanvietto, uuden oppiminen, työelämässä menestyminen ja kulttuurisen osaamisen vahvistuminen. Enää ei oltukaan aivan pienten asioiden äärellä!

Mikä sitten saisi ihmiset enemmän luottamaan omiin kokemuksiinsa? Luottamaan niihin niin paljon, että uskaltaisi jakaa ne myös muiden kanssa? Tarinatuvalassa kerrotaan tarinoita luvan kanssa, tarinoita oikein kutku-

tellaan esille. Varovaisesti alkanut jutustelu saa parhaimmillaan aikaan avoimen kokemusten ja muistojen jakamisen. Tarinatu-
vassa reflektoidaan henkilökoh-
taista, viivytään kokemuksen
äärellä ja ammennetaan siitä.
Kokemusten äärelle pysähty-
minen on erittäin tärkeää, se on
avain myös uuden luomiseen ja
oivallusten syntymiseen.

Keväällä pidetyssä tarinatu-
vassa luottamus omiin kokemuksiin
heräsi ja kuulimme mukaansa
tempaavia muistoja opiskelijo-
iden elämän varrelta. Saimme
aikaan myös kaksi digitarinaa.
Ne ovat nyt kaikkien kuunnel-
tavissa osoitteessa [http://www.kansalaisopistot.fi/kokemuk-
sia-kursseilta/](http://www.kansalaisopistot.fi/kokemuk-
sia-kursseilta/).

Sivuilta löytyy myös lukuisia
kirjoituksia kansalaisopistoko-
kemuksista. Ehkäpä sinunkin
tarinasi olisi jakamisen arvoi-
nen? Jos innostuit, voit kirjoittaa
kurssikokemuksistasi seuraavia
ohjeita noudattaen.

Kirjoittajaohjeet

Voit lähettää tarinasi Kansalai-
sopistojen liittoon sähköpostitse
osoitteella [tarinat@kansalai-
sopistot.fi](mailto:tarinat@kansalai-
sopistot.fi). Liitä mukaan omat
yhteystietosi (nimi, opisto ja
sähköpostiosoite riittävät). Ota
kurssilta myös juttuusi sopiva
valokuva. Mikäli kuvaat ihmi-
siä, pyydäthän heiltä luvan ku-
van julkaisemiseen verkossa.
Jos sinulla ei ole mahdollisuutta
käyttää tietokonetta jutun kir-
joittamiseen, voit myös lähettää
tarinasi ja kuvan postitse osoit-
teella: **Tiedottaja, Kansalaiso-
pistojen liitto, Annankatu 12 A
15, 00120 Helsinki.**

Mikäli lähetät tarinasi postitse,
liitäthän mukaan myös puhe-

linnumerosi. Pyrimme julkaise-
maan kaikki saamamme tarinat.
Pidätämme oikeudet toimituk-
sellisiin muutoksiin. Tarinoiden
lähettämiseen ei ole aikataulu-
vaatimuksia.

Tarinatu-
vassa syntyneiden digi-
tarinoiden suorat linkit:

Kieliopinnoista hyötyä työelä-
mään:

[http://www.kansalaisopistot.
fi/kieliopinnoista-hyotya-tyoe-
lamaan-2/](http://www.kansalaisopistot.fi/kieliopinnoista-hyotya-tyoe-
lamaan-2/)

Uteliaisuus löytää uutta:

[http://www.kansalaisopistot.
fi/uteliaisuus-loytaa-uutta/](http://www.kansalaisopistot.fi/uteliaisuus-loytaa-uutta/)

Mikä ihmeen YHTEYS-tari- natupa?

Tarinatupien tarkoituksena on
elvyttää sosiaalisen ja kulttuu-
risen kohtaamisen vanhinta
muotoa eli suullista tarinape-
rinnettä. Kyse ei ole vain el-
vyttämisestä vaan myös uusien,
nykyyhteiskuntaa ja siinä elä-
mistä kuvaavien tarinoiden
luomisesta sekä myös digiajan
mahdollisuuksien hyödyntämi-
sestä tarinoiden jakamisessa.

Tarinatupien pajatyöskentelyn
aikana mahdollistuu ikäpolvien
kohtaaminen ja yhteisten mer-
kitysten luominen oppimisen ja
kehittymisen tueksi. Hiljaista
tietoa menneestä ja nykyisyy-
destä tuodaan kuuluviin, jäsen-
netään ja prosessoidaan esitettä-
vään muotoon yhdessä toimien.

Merkityksellisen oppimisen ja
yhteisöllisen toiminnan edistä-
minen tapahtuu paikalliskulttuu-
ria tukien ja yhdessä tekemisen
työskentelytapaa kehittäen. Yh-
teisöllisiä tuotoksia harjoitel-
laan digitarinoiden avulla, kun
tarinankerronnan taitoja kehi-
tetään perinteisiä ja moderneja
tekniikkoja hyödyntäen. Apuna
käytetään esimerkiksi kame-
raa, valokuvia tai muita luovia
esittämisen keinoja. Kehitetty-
jä tarinoita esitellään verkoston
toimijoiden tiloissa ja valtakun-
nallisesti internetin välityksellä.

Lue lisää YHTEYS-hankkeen
blogista: [http://yhdessatekemi-
senyhteisot.blogspot.fi/](http://yhdessatekemi-
senyhteisot.blogspot.fi/)

Opistolaisyhdistys osallistui Malmitalon 20- vuotisjuhliin 26.9.2014
jakamalla yhdistyksen esitteitä ja tarjoamalla virvokkeita opiskelijoille.

Kevät-Maaria - juhla Helsingin työväenopistossa

Su 23.3.2014 vietetty Kevät-Maaria -juhla oli Helsingin työväenopiston ja opistolaisyhdistyksen yhteinen kevätjuhla opiston 100-vuotisjuhla-vuoden kunniaksi. Juhlalla on pitkä perinne. Se järjestettiin Maarian päivinä vuosina 1932–1967.

Juhlassa Helsingin työväenopiston rehtori Taina Saarinen tervehtii yleisöä puheella. Juhlapuheen piti tohtori Samu Nyström opiston 100-vuotisesta historiasta. Ohjelmassa oli

lisäksi yhteislaulua sekä opiston laulajien musiikkiesitys. Näyttelijä-lausuja Martti Mäkelä lausui runosikermän. Tilaisuuden juonsi näyttelijä-lausuja Martti Mäkelä ja yhteislaulut johti maisteri Minna Kurki.

Ohjelman jälkeen tarjosi opistolaisyhdistys kahvit saliaulassa ja Oppiskahviossa.

Monikymmenvuotinen opiskelija Veikko Varjus ja opiston rehtori Taina Saarinen

Rehtori Taina Saarinen ja opistolaisyhdistyksen puheenjohtaja Ritva Nuutinen vaihtavat kuulumisia
Kuva ylinnä: Sekakuoro, Laulut svengaamaan esitti rytmikkaita lauluja

Fil.tri Samu Nyström kirjoitti opiston 100-vuotishistoriateoksen

JÄSENETUJA

Opistolaisyhdistyksen jäsenyys kannattaa. Jäsenyys on ilmainen. Käy täyttämässä jäsenkortti opiston toimipisteissä. Lisätietoja opistolais-yhdistyksestä ja opistoisänniltä.

Alennus edellyttää työväenopiston taideopiskelijaleimalla tai opettajan varmistuksella varustettua opistolaisyhdistyksen jäsenkorttia tai taidekurssin maksukuittia.

Kehysgalleria Art & Frame

- 20% normaalihintaisista tuotteista
Kaapelitehdas Tallberginkatu 1 E Hki 18
puh. 040 562 1041 - Seppo Sinkkonen
Kehystystä, kehyksiä, lasia,
pääpispahvia, -leikkureita, kaikki
kehystyksen tarvikkeet ja työkalut.
Avoimna: ti-pe 10-17

Uudenmaankadun akryyli ja DIVERSE

- 10% normaalihintaisista tuotteista
Uudenmaankatu 11 Hki 12
Puh. 045 8485005
www.diverse.fi, shop@diverse.fi
ti-pe 11.00-17.30, la 12-16
su-ma suljettu.
Erinomainen valikoima
taiteilijatarvikkeita: Golden Paints,
Koh-I-Noor, Saunders Waterford,
Rublev, jne. Värejä, papereita,
telineitä, siveltimiä, ym. tarvikkeita.

Taidetarvikeliike Farbe Oy

- 20% normaalihintaisista tuotteista
Kaapelitehdas Tallberginkatu 1 C,
2.krs, Hki 18 puh. 09694 9791
www.farbe.fi
email: farbe@kolumbus.fi
Taiteilijatarvikkeita monipuolinen
valikoima.
Avoimna: ma-pe 11.15-17.45
la 11.15-14.00

Tempera Oy

-10-20% normaalihintaisista
tuotteista
Tunnetusti monipuolinen valikoima
taiteilijatarvikkeita.
puh. 096129 290 www.tempera.com
myynti@tempera.com
Uudenmaankatu 16 Hki 12
Avoimna: ma-pe 9-18, la 10-15

Taidekehystämö, taiteilija- tarvikkeita Snow White Oy

- 20% normaalihintaisista tuotteista.
Alennus ei koske kehystämispalveluja.
Hämeentie 2 M 1 (hallia vastapäätä)
Hki 53 Puh. 09762 083
Laaja valikoima taiteilijatarvikkeita,
värejä, kehyksiä, papereita,
maalaukspohjia ym...
Avoimna: ma-pe 9-18, la 9-15

Taidemaalariiliton tarvikemyynti

- 20% normaalihintaisista tuotteista
Erottajankatu 9 B Hki 13 - sisäpiha
p. 09 - 6811 0511
www.painters.fi/tarvike.html
email: tm.tarvikkeet@artists.fi
Valikoima korkealaatuisia tarvikkeita.
Avoimna: ma-to 9.15-17, pe 12-17

Taide- ja kehysliike Kamiter-Ars Oy

- 10% normaalihintaisista tuotteista
Helsinginkatu 6 Hki 50
Taiteilijatarvikkeita ja kehystystä.
Puhelin 09 710 048, sähköposti
tina.tainio@kartina.fi
Avoimna: ti-pe klo 10-18 la 10-14
Myös mahdollisuus järjestää
näyttelyitä yksin tai yhdessä.

Taidetarvikeliike Giotto

- 20% normaalihintaisista tuotteista.
Alennus ei koske tarjoustuotteita.
Mechelininkatu 16 Hki 10
puh. 09406 473 www.giotto.fi
email: info@giotto.fi
Taiteilijatarvikkeita monipuolinen
valikoima.
Avoimna: ma-pe 9.30-17.30
la 10-14

Tuubi Oy

-10% normaalihintaisista tuotteista
Hyvä valikoima tarvikkeita harrastajalle ja
ammattilaiselle.
Lönnrotinkatu 23 00120 Helsinki
Puh. 09-4182 2200
www.tuubi.com
email: tuubi@tuubi.com
Avoimna: ark. 10-17.30, la 11-18

OMPELUN JA KÄSITYÖN ERIKOISLIKKEET

LankaDeli

- 10% normaalihintaisista tuotteista.
Ei koske Novita -lehtiä.
Malmirinne 1 B, Helsinki
Avoimna: ma-pe 10-18, la 9-14
Puh. 0401782282 lankadeli@novita.fi

Tikata

- 10% normaalihintaisista tuotteista
Tallinnanaukio Itäkeskus
Itäkatu 11, Hki
Avoimna: ma-pe klo 10-19, la 10-16
puh. 09-7591380
info@tikata.fi, www.tikata.fi

Virtuaaliretkellä luonnossa

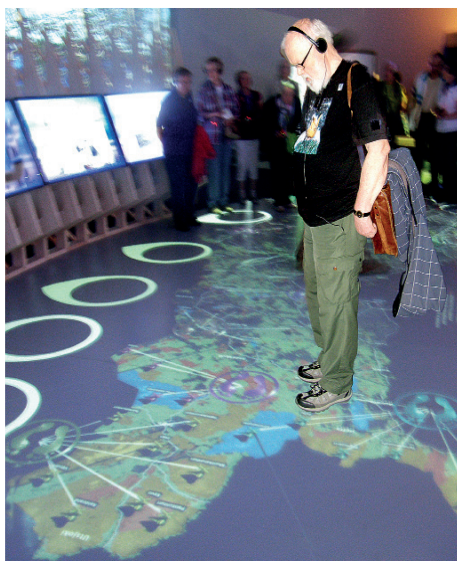
Teksti ja kuvat: Helena Grönlund, ellei toisin mainita

Toukokuun odottamien helteiden aikaan noin 20 henkilön joukko opistolaisyhdistyksen vetreitä senioriryhmäläisiä kapusi tilausbussiin Opistotalon edessä ja matkasi tutustumiskäynnille Espoon perukoille, Nuuksion kansallispuiston kulmaan, luontokeskus Haltiaan.

Paikanpäällä päästiin oppaan johdolla tutustumaan talon hienoon arkkitehtuuriin ja ainutlaatuihin puurakentamiseen. Kävimme myös virtuaaliretkellä luonnossa eri puolilla Suomea, mm. kaikissa Suomen kansallispuistoissa.

Vierailimme myös valokuvaaja **Hannu Hautalan** elämäntyötä esittelevässä **Metsän poika**-näyttelyssä. Hautalan vuosien varrella ottamissa valokuviissa näyttäytyvät Suomen luonnon linnut ja muut eläimet, vuodenajat, valo ja varjo. Näyttelyssä on esillä myös luontokuvaajan työkaluja: kameroita ja piilokoju. Näyttelyn 49 valokuvaan on valittu yksi jokaiselta kuvausvuodelta, nykyhetken saakka.

Opastetun kierroksen jälkeen jäi vielä runsaasti aikaa tutustua luontokeskuksesta ympäröivään maisemaan polkuja kiertäen tai kiipeämällä talon torniin.

Sotkanmuna

Kuva: Paavo Lehtonen. Luontokeskus Haltia-484

Kuvassa vasemmalla retkeläiset tutustuvat Haltian ja Suomen retkeilyalue- ja karttarjontaan. Astumalla haluamalleen alueelle kartalla vierailija voi nähdä kuvaruudussa esittelyn alueesta. Muissa kuvissa retkeläisiä Luontokeskuksen ympäristössä ja Metsän poika-näyttelyssä

Suomen luontokeskus

HALTIA

Keskuksen ydintavoite on alusta asti ollut tarjota kävijöille aidon luonnon kosketus. Tämä näkyy sekä keskuksen puuarkkitehtuurissa ja rakennusratkaisuissa että sen elämyksellisessä tarjonnassa.

Luontokeskus Haltiasta avautuu portti niin Nuuksion kansallispuiston kuin koko Suomen retkeilykohteisiin. Haltian kaksi omaa rengasreittiä mahdollistavat lyhyen kävelyretken yhdistämisen luontokeskusvierailuun.

Haltia kokoaa myös pääkaupunkiseudun luonto- ja ulkoilualueet ensimmäistä kertaa yhteen paikkaan, **ViherWikiin**, josta voit hakea käte-

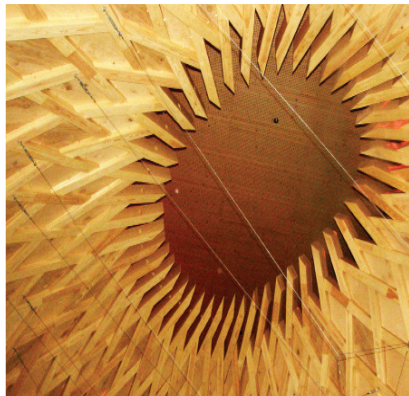
västi tietoa internetin kautta tai Haltian viherkehänäyttelyssä. Pääkaupunkiseudun retkikalenterista löydät eri tahojen järjestämiä retkiä.

Kuva:Paavo lehtonen. LuontokeskusHaltia-484

Haltian arkkitehtuuri

Haltian arkkitehtuuri tekee tiedosta elämyksen. Haltia ympäröi kävijän tarujen ja myyttien maailmalla, jossa ovat samaan aikaan läsnä muinaissuomalainen luonto ja nykyluonto. Arkkitehtuurin innoittaja on kalevalainen kulttuuri.

Kuvassa yksityiskohta Luontokeskuksen katosta

Haltian on suunnitellut arkkitehti-toimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy pääsuunnittelijanaan professori Rainer Mahlamäki. Koska rakennus on yhden arkkitehdin käsialaa, se muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden. Haltia edustaa uutta suomalaista ympäristötietoista arkkitehtuuria, jonka lopputuloksena on moderni mutta tiloiltaan intiimi rakennus.

Haltian arkkitehtuurin peruskivet ovat:

**Ekologisuus ja ympäristö* on huomioitu kaikissa Haltian suunnittelun ja käytön yksityiskohdissa

**Toiminnallisuus:* Haltian tilat ovat erittäin monikäyttöiset, joustavat ja muunneltava

**Tekninen edistyksellisyys:* huipputeknisen teknologian ansiosta Haltia on oman alansa ekologisimpia rakennuksia.

Haltia on Suomen ensimmäinen kokonaan massiivipuusta tehty julkinen rakennus, ja käynnistää näin ollen Suomessa uuden rakentamisen aikakauden. Puuta on käytetty kaikessa rakentamisessa, kantavista rakenteista verhoiluun asti. Rakennuksen runko – seinät, vesikatto ja välipohjat – on tehty massiivipuulementeistä, ristiin laminoiduista CLT-levyistä.

PERINNE KOHTAANYKKAJAN, IHMINEN LUONNON

Haltian arkkitehtuurissa kaartuva, vapaa viiva kohtaa suora-kaiteisen, rationaalisen maailman, mikä symboloi luonnon ja ihmisen rakentaman ympäristön kohtaamista. Haltia näyttää kaartuvien ja suorien linjojen avulla puurakentamisen erilaiset ulottuvuudet: puun liitosmahdollisuudet, paikalla toteutetun ja toisaalta suoraa linjaa suosivan esivalmistustekniikkaan perustuvan rakentamisen sekä perinteiset ja modernit puunkäsittelytavat.

AURINGOSTA VOIMAA

Haltian kattoa peittää ruohokate, joka sitoo ilmakehästä hiilidioksidia. Rakennuksen katolla sijaitsevat aurinkokerääjät ja vedenkerääjät on otettu osaksi arkkitehtuuria, muistuttamaan, että aurinko ja vesi ovat elämän lähteitä.

Kirjoitus: poimintoja Luontokeskus Haltian nettisivuilta <http://www.haltia.com/haltia-suomen-luontokeskus/arkkitehtuuri/>

Halki maailman katon: Kiina - Tiibet - Nepal - Intia

Osa 2, Lhasa, luostarit ja matka läpi Tiibetin maaseudun alkaa; Gyantse-Shigatse

Teksti ja kuvat: Johanna Salo-Schorn

Päivä 6 Lhasa, synttäripäivä!

Yak - hotellin aamupala on todellinen fuusioaamupala. Englantilaiset ja kiinalaiset ainekset yhdistettyinä tiibetiläiseen aamiaiseen muodostavat erittäin mielenkiintoisen setin. Jakkijogurtti hedelmien kera nousi tänään ykköseksi. Muutenkin hotelli on oikein kiva, sijainti Lhasan vanhassa kaupungissa keskellä kaikkea on loistava, suihkusta tulee lämmintä vettä ja ilmastointi ainakin yrittää toimia. Vastapäätä asuvan lhasalaisen keittiön ikkunalta minua ovat morjenstaneet lampaan- ja vuohenkallo. Kana oli hävinnyt yön aikana.

Aamiaisen jälkeen oli verkkainen lähtö kohti ensimmäistä (mutta ei todellakaan tämän reissun viimeistä) luostaria, Drepungia. Gelugpa eli ”keltahatut” on nuorin Tiibetin buddhalaisuuden koulukunnista. Se perustettiin 1400-luvulla Je Tsonghan toimesta. Koulukunnan suurimmat luostarit ovat Drepung, Sera ja Ganden, joista kahdessa ensimmäisessä tulisin siis vierailemaan tänään. Jännittävä 31. syntymäpäivä tiedossa minulle!

Matkalla luostariin koettiin pyhä lehmä -ilmiö, kun pari jakkia oli päättänyt ottaa liikenteenohjauksen asiakseen. Muuten jakkeja ei kovin paljoa Lhasan keskusta-alueella ole näkynyt lukuun ottamatta muutamaa elävää autonlavalle sarvistaan köytettyä ja lukuisia teloitettuja tapauksia, joita kuskataan nyljettyinä skoottereilla lähes sellaisenaan. Erityisesti aamutupakilla seisoskellessani näkee pääkadulla mielikuvituksellisia virityksiä skoottereiden päällä, kun ihmiset yrittävät saada tavarat nopeasti määränpäähänsä ennen liikenteen lisääntymistä.

Drepung eli ”riisikasa” on suurin Tiibetin luostareista majoittaen suuruutensa päivinä jopa 10 000 munkkia. Luostari on perustettu 1400-luvulla ollen tärkein Gelugpan koulukunnan luostareista. Nykyään Kiinan valvojen silmien alla luostarien toimintaa ja munkkien määrää tarkkaillaan. Vuonna 2008 Drepungissa käytiin verinen kapina, jonka johdosta kiinalaiset sulkiivat sen viideksi kuukaudeksi.

Päivän toinen luostari Sera on Tiibetin laajin opetusluostari, joka on erityisesti kuuluisa munkkiväitteleistään. Munkit testaavat tietojaan

Buddhan opetuksista ja buddhalaisesta filosofiasta pareittain, jolloin hyökkäävässä roolissa oleva munkki heittää väitteitä passiivisemmassa, perustelevassa roolissa olevalle. Ei muuten mitään hiljaista toimintaa! Seran alue on laaja kompleksi, johon kuuluu mm. nunnaluostareita ja oma kirjapaino, jossa painetaan Buddhan opetuksia. Vuoden 1959 Tiibetin valloituksen aikana temppelialue koki suuria tuhoja ja satoja Seran munkkeja kuoli. Dalai Laman paettua Intiaan, monet kapinasta selvinneet seurasivat häntä seurasivat tsampan voimalla Himalajan yli. Intian hallinnon avustuksella Bylakuppeen perustettiin Seran rinnakkaisluostari.

Lhasaan palattuani kävin jo vilkai-semassa huomisen vierailukohdetta, Jokhangin temppeliä ja kävelemässä sen ympärillä kiertävän pyhiinvaelluskierroksen eli koran. Illallisella kävin Shangri-La:ssa, perinteistä tiibetiläistä tarjoavassa ravintolassa, jossa illan lemppareiksi nousivat peruna-jakki -momot ja pähkinä-possu -kasvishässäkkä. Maistoin myös Tiibetin perinneruokien perinneruokaa, tsampaa, jossa suolaiseen jakki-voiteehen sekoitetaan ohra- tai

vehnäjauhoja. Perusruokaa vuorilla ja paimentolaisille, mutta ei nyt erityinen makuelämys turistille.

Päivä 7 Potala ja Jokhang

Potalaan ei mennä vierailemaan helpolla. Palatsin ollessa Lhasan suosituin nähtävyys ja pyhiinvaelluskohde on aiheuttanut sen, että kävijämäärä on rajoitettu noin 1 500 henkilöön päivässä. Vierailuajan saa tietää edellisenä päivänä, ja aikaa ylös palatsille nousemiseen ja rakennuksen avointen osien kiertämiseen on tunti. Vierailuaikaa valvovat tiukkailmeiset vartijat, jotka myös muistuttelevat ajan kulumisesta ahkeraan.

Potala on toiminut yhdeksän Dalai Laman asuinpaikkana aina vuoteen 1959. Paikalla on sijainnut 600-luvulla tiibetiläishallitsija Songtsen Gampon linnoitus, ja Potalan rakentaminen on alkanut 1600-luvulla viidennen Dalai Laman Lozang Gyatson toimesta.

Palatsi sijaitsee Marpo Ri -kukkulalla, ja noin miljoonan portaan nousu 3 500 metrin korkeudessa pistää nöyräksi. On sanottu, että se joka pystyy laskemaan portaiden ja ikkunoiden määrän, on huono laskemaan, koska määrää on mahdotonta laskea. Onneksi saamani vierailuaika oli 9.10, joten aurinko ei vielä lämmittänyt täydellä teholla.

Sinänsä vierailijoiden määrän rajoittamisen ymmärtää kiivetessään (jee, lisää portaita!) sisälle palatsiin. 1 000 huonetta, portaikot ja kammiot ovat kapeita, ja täynnä ihmisiä. Länkkäreitä ei näkynyt kuin muutamia, mutta kiinalaiset ja erityisesti tiibetiläiset pyhiinvaeltajat täyttivät käytävät niin, että tunnelma oli enemmän kuin tiivis. Tänä aamuna jaoin käytävät erityisesti itäisen Tiibetin pyhiinvaeltajien kanssa, ja vaikka tunnelma oli ensi alkuun kiireinen ihmisten halutesa kiertää haluamansa kammiot ja osoittaa kunnioituksensa itselleen

tärkeille patsaille, myös tavallaan rauhoittava. Kuvata ei saanut, kiiruhtaa ei voinut muita nopeammin, suitsukkeet paloivat ja kapeilla käytävillä kulkeminen hymisevien pyhiinvaeltajien kanssa kylki kyljessä pisti hiljaiseksi. Aika mieletön fiilis!

Matkalla alas portaita törmäsin palatsin rinteellä laiduntelemaan peuraan. Se olikin aamupäivän ainoa eläinbongaus, sillä kulkukoiria ja -kissoja ei Potalassa näkynyt lainkaan.

Palatsin jälkeen vedin pari tuntia henkeä hotellilla, jonka jälkeen lähdin tutustumaan Jokhangiin, jonka pihalla kävin jo eilen. Jokhang on rakennettu 600-luvulla ja se on maailmanperintökohde kuten Potalan palatsikin. Jokhang on pyhiinvaeltajien ykköskohteita ja sisältä löytyy pyhin Tiibetin buddhalaisuuden patsas, Jowo Shakyamunin buddhapatsas. Maaseudulta saatetaan matkustaa pyhiinvaelluskohteisiin jopa vuosia, tämä auttaa ehkä ymmärtämään kuinka harrasta ja aitoa tiibetiläisten uskonnollisuus on.

Jokhangin katolta on upeat näkymät Potalaan ja temppelin aukiolle, mutta samalla paljastuu myös tiukka soti-laallinen tarkkailu, jonka alaisena temppeli on. Kaikki aukion talojen tasakatot on miehitetty ja kuvaamisen kanssa sai olla tarkkana. Jokhangissa sallitaan olevan vain 100 munkkia kerrallaan. Temppelin sisätiloissa ei saanut kuvata lainkaan, ja ulkopuolellakin sai olla tarkkana, mihin kameralla osoittelee.

Temppelin jälkeen kiersin vielä pyhiinvaeltajien joukon jatkona koraa, ja tutkin samalla ympärillä olevien kortteleiden tarjontaa. Kiersin pikkukatuja pitkin Beijing Streetille ja Lhasan eteläpuolen koluttuani siirryin vähän ränsistyneemmälle ja paikallisempaa fiilistä henkivälle pohjoispuolelle. Löysin pari luostaria, eri tyyppisiä kortteleita, suoraan kävelykadulle avautuvan ja pelkotiloja herättelevän hammaslääkäri liikkeen ja ihmettelin pikkukauppoja, joista

Yläkuva: Seran munkkeja väittelemässä

Alakuva: Pyhiinvaeltaja pyörittämässä rukousmyllyä luostarin pihalla

jokaisessa oli oma myyntiartikkelinsa. Kaupoille tyypillistä oli erikoistuminen yhden tyyppisen tavaralajin myyntiin, jota sitten oli eri variantteissa lattiasta kattoon; vessapaperia, karkkia, alkoholia, teetä... Varsinaista turistialueista Lhasassa nyt ei oikein voi puhua, mutta paikallisten kortteleita kiertäessä fiilis oli hyvin erilainen kuin esimerkiksi Jokhangin tai Potalan ympäristössä. Ihmiset tervehtivät ja tulevat hymyillen juttelemaan, selkeästi yksin liikkuvia länkkäreitä ei hirveästi näille kujille eksy?

Päivä 8 vapaapäivä

Vapaapäivä ilman aikatauluja! Eli ”rento” kierros Jokhangin torikortteli-muslimikorttelit-Norbulingka: kävelyä kymppikilsaa, kärehtäminen auringossa ja jännittäviä ruokapaikkoja.

Aloitin aamulla iisisti, yritin nukkua pitkään, mutta heräsin jo seiskalta ja lueskelin viimeinkin Lonely Planetin Tiibet-oppaan ajankohtaiset osiot. Oppaan käyttöön ei ole aikaa kuin viikon verran, sillä kirjahan on kielletty Tiibetissä, mikä merkitsee sitä, että julkisilla paikoilla sitä ei voi lueskella ja rajan yli Nepaliin ei sitä saa vietyä. Turvallisinta on myös olla mainitsematta Dalai tai Panchen Laman nimeä, pitämättä hallussaan minkäänlaisia kuvia Lamoista tai Tiibetin lipusta... Lista on pitkä ja surullinen.

Kävin Yakin fuusioamiaisella ja lähdin yhdeksän pintaan piipahtaman Jokhangin temppelin nurkalta lähtevään torikortteliin, joka on siis täynnä rukouslippuja, rukousmyllyjä, rukousnauhoja, kankaita ja muuta vastaavaa tuotteistusta. Pyhiinvaeltajat ja temppelikävijät ostavat esimerkiksi rukouslippuja käärittäviksi Jokhangin koran nurkilla oleviin pylväisiin. Kauppiat vasta kasailivat pöytiään, ja siksi sainkin aluksi olla varsin rauhassa. Pöytien kasaamisen jälkeen alkoi sitten perinteisen innokas myyminen, joka on varmasti jokaiselle turistiparalle tuttua maailman kojukauppiasta. Onneksi olin tässä vaiheessa kierrellyt ja valmistautunut tinkimistaisteluun haluamistani tavaroista. Hyvä näin, sillä sulautumiseni ihmisten sekaan varsin kaan yksin liikkeessä ei onnistunut aiemmin Kiinan puolella eikä varsin kaan nyt Tiibetissä. Länkkäreitä kyllä pyörii varsinkin Lhasassa, mutta yksin liikkeellä olevaan blondiin jättiläiseen kiinnitetään hyvin avoimesti huomiota.

Tinkimistaisteluni meni yllättävän kivasti, varmaan kaikkien myy-

Budhan patsas Jokhangissa

jien kanssa jäimme mielestämme molemmat voitolle, mutta pieniä väärinkäsityksiäkin sattui (joita tulen kiroamaan jatkossa pakatesani matkalaukkuani päivittäin). Vertailin kahta eri norsunaamioita, joita olin jo käsityökaupoilla vähän katsellut ja kuitenkin hylännyt hankalina kuljetettavina. Torilla oli kuitenkin pari kivan väristä, mutta hieman eri kokoista joista lähdin tinkimaan. Minä luulin neuvotelevani yhden naamion hinnasta, mutta loppupeleissä kassiin pakattiin molemmat. Olen aina inhonnut tinkimistä, mutta olenkin siinä tajuamattani ilmeisesti varsin hyvä. En tiedä vaikuttiko tuplanaamioon se, että myyjä halusi kaupanteon jälkeen innokkaasti ottaa kuvia minusta, valokuvaajaksi haettiin vie-reisen kojun kaveri.

Jokhangin temppelin nurkalla tehtiin myös perinteistä hiusten letitystä. Paikallisilla on tapana letittää hiukset joko yhdelle letille tai kahdelle, jotka yhdistetään latvoista toisiinsa. Hiusten väliin punotaan yhtä tai useamman väristä ohutta lankaa, ja hitsi että se näyttää kivalle tummien hiusten seassa! Jäi kovasti harmittamaan, etten pystynyt ottamaan itsellenikin punontaa, mutta viikon jeepissä istumisen jälkeen lopputulos ei varmasti enää olisi ollut kovin freessi.

Vierailin iltapäivästä myös Norbulingkassa, jonne paahtavassa auringossa raahautuminen sai jo muutamaa otteeseen miettimään riskhan nappaimista loppumatkaksi. Norbulingka on toiminut Dalai Laman kesäasuntona 1700-luvulta alkaen ja siihen kuuluu palatsin lisäksi laajoja puutarhoja, lampi ja eläintarha. Vuonna 1959 Kiinan vallatessa Tiibetin Dalai Laman pako Intiaan tapahtui juuri täältä, ja koko paikka on jätetty juuri sellaiseksi kuin se hänen lähtiessään oli. Paikka oli rauhallinen ja hiljainen, jotenkin unohdetun ja odottavan oloinen. Palatsin asuinhuoneistoon, makuuhuoneeseen, kylpy- ja meditointihuoneisiin pääsi kiertämään vapaasti. Historialliselta taustaltaan paikka on todella mielenkiintoinen mutta henkii surullista fiilistä odottaessaan Dalai Laman paluuta.

Norbulingkan jälkeen olin kuolemanväsynyt ja hyökkäsin sisään ensimmäiseen paikalliseen ravintolaan. Valinta ei ollut paras, eikä lian ja karpästen keskellä tullut mieleen tilata mitään lihapitoista... Myöskin käteinen raha alkoi olla vähissä, sillä toimivan pankkiautomaatin löytäminen koko kaupungista oli todella haastavaa. Otin uusintayrityksen ruoan suhteen Dunya-ravintolassa, jossa erinomainen jakkipihvi palautti uskon elämään. Samalla käväisin baarin puolella Lhasa-oluelle viimeistä Lhasa-iltaa fiilistellen. Ostin maaseudun

lapsille vähän karkkeja ja nautin siitä, että kroppa alkoi pikkuhiljaa tottua ilmanalaan ja esimerkiksi korvani oli lopettanut kolmen päivän viiltävän kipuilun. Pakkaus jäi aamun pakkauspäniikin huomaan. Laukkujen pakkaushan tulisi loppureissun aikana hyvin tutuksi, kun aamulla hyppäisin jeeppiin ja siirtyisin joka päivä siirtyisin uuteen kaupunkiin pitkin 1000 kilometrin pituista Friendship Highwayta Lhasasta Nepaliin.

Lhasan plussat:

- turvallinen

- monipuolinen

Lhasan miinukset:

- teitä ylittäessään pelkää välillä kuolevansa

Päivä 9 Lhasa-Gyantse klo 17.06

Saavuini 4025 metrin korkeudella sijaitsevaan Gyantseen noin tunti sitten ja ajattelin kuolla hedariin. Nappasin jo Ibumaxinkin, jotka alkavat pelottavasti huveta... Ei vaan tehoa, tuntuu että takaraivo räjähtäisi irti ja silmissä sumenee, kun yrittää nousta. Eipä siis taida olla asiaa katselemaan kaupunkia ennen iltaa. Tämän päivän ajon aikana oli aikamoisia korkeusvaihteluja, joten oletan kropan reagoineen taas niihin.

Hyvästelin tosiaan tänään Yak-hottellin fuusioaamiaisen ja letut (joista tuli uusi suosikkini). Jeepit

saapuivat puoli ysin aikoihin ja ajamaan lähdettiin yhdeksältä. Alkumatkan pari tuntia Lhasan alueelta kohti Gyantsea sujuivat helposti, mutta kun vuoristotiet alkoivat noustamaan, kuski löysi jostain innon ajaa vähintään 80 km/h nopeudella kaarteisiin. Hitaampien kulkijoiden ohitteluja on täysin luonnollista tehdä vuoristoteiden mutkissa, joista vastaantulevia autoja/busseja/jakkeja/vuohia/lampaista ei näe ennen kuin ne ovat kohdalla. Suorilla pätkillä sitten oli hyvä ajonopeus 40-50 km/h... Matkalla oli nimittäin aika monia tarkastuspisteitä, joiden välillä on kuluttava tietty aika, muutoin saa sakot liian kovasta ajonopeudesta. Tämähän ei kuitenkaan siis estä ajamista lujaa, sitten vain ennen tarkastusasemia pidetään pieniä breikkejä. Loogista.

Tiibetissä muutenkin autoilukulttuuri on mielenkiintoista. Taisin tänään nähdä ensimmäistä kertaa, kun vilkut laitettiin päälle (häätävilkut, niitä käytetään kun ajetaan tunnelissa). Vilkun käyttö korvataan tööttämisellä, joka itse asiassa sopii autoillessa kommunikointivälineeksi mihin tahansa tilanteeseen. Kaistamerkinnot löytyvät, mutta tarpeen mukaan voi mainiosti ajaa vastaantulevien kaistalla (täällä ei muuten väistetty mitään muuta tielläliikkujia kuin lehmiä).

On muuten ihanaa päästä tänne maaseudun suuntaan, pois pako-

kaasumerestä, etenkin Beijingistä mutta myös Lhasasta. Vaikka muuten kaupungeista pidinkin, ei lyijytön löpö taida täällä maailmankolkassa ihan tunnettu käsite. Että siitä sitten perspektiiviä Suomen tyhjäkäyntisääntöihin, mitäs siellä Beijingissä yksistään jo oli autoja, 5 miljoonaa? Plus ne tuntien liikenneneruuhkat joihin itsekkin ehdin jo tutustua valitettavan läheisesti.

Joka tapauksessa, ainakin tämän päivän ajosta olin odottanut rankempaa kuin se loppupeleissä olikaan. Tiet olivat leveitä ja suhteellisen hyvässä kunnossa. Pysähdyksiä oli muutamia; pikkukyläin, jäätiköille ja turkoosinsiniselle pyhälle Yamdrok-järvelle 4447 m korkeudessa. Pysähtymispaikat eivät mielestäni kuitenkaan olleet kuvauksen kannalta erityisen hyviä, monia uskomattomia maisemia meni ohitse kameralta, koska jo Beijing-Lhasa-junamatkan aikana sain vauhdissa kuvaamisesta yksinkertaisesti tarpeekseni. Ylitimme myös kolme solaa joista korkein, Karo La, oli 4900 metrin korkeudessa. Ei tehnyt pahaa, olin tosi reipas ja taputtelin itseäni selkään jo vuoristoteiden nousujen jälkeen!

Nyt on selkeästi myös näillä leveyksillä heinänkorjuu-aika, ja paljon ihmisiä näkyy maataloushommissa ja heinänniitossa. Eräskin laakso oli niin mielettömän kaunis, etten yhtään ihmettele mistä mietteet Shangri-La:sta ovat saaneet alkunsa: ympärillä lumihuippuisia vuoria, aurinko paistaa kumpupilvien välistä alas laaksoon, kirkkaat joet virtaavat ruohonurmien välissä missä hevoset laiduntavat ja ihmiset kasaavat heiniä kuhilaille. Awww...

Eläinbongauslistakin kasvoi taas: kurkia (jotain vaaleita), silkkiuikun näköinen lintu, tiibetinmastiffikennel ja koiria myös, kippurasarvisia karvavuohia ja joku vaalea iso lintu (kotka?).

Hotellihuone ei kovin lämmitä sie-
luani, vaikka paikalliseen tasoon
verrattuna pienet homeet ja 70-luvun
röökatut tapetit ovat ihan jees. Valo-
napit ovat pitkässä rivissä jota luulin
ensiksi vanhaksi putkiradioksi. Joh-
doissa näkyy kuitenkin sen verran
jeesusteippikorjailuja, että taskulam-
pulle saattaa olla illalla käyttöä. Olen
kuitenkin yhä onnellisempi siitä, että
jaksoin raahata makuupussini mu-
kaan, siitä oli paljon iloa jo junassa
saatikka sitten seuraavan viikon ai-
kana, jolloin hotellien taso ei faktana
tule ainakaan nousemaan.

Myöhemmin

Kävin syömässä hotellin raflassa kun
Ibumax oli saanut minut pysymään
pystyssä. Ei oikein uponnut buffa
kuten ei lounaskaan Lhasa-restau-
rantissa jossain pikkukylässä aiem-
min. Tarjolla voi olla ihan mitä ta-
hansa (mutta vasta nyt tuli vastaan
ne kananjalat, joita olen hetken jo
odotellut), ja turvallisiksi vaihtoeh-
doksi tässä kaupungissa olen toden-
nut riisin ja vihannekset.

Illallisen jälkeen alkoi olla jo pimeä,
mutta lähdin kuitenkin käveleskele-
mään Gyantsen kujille, osaksi siksi
ettei hedari ollut vieläkään antanut
periksi eikä viihtyisä hotellihuonee-
ni houkutellut.

Kulkukoiria oli paljon, nyt näin niitä
ensimmäistä kertaa ihan laumoissa-
kin. Tokihan koiria oli Lhasassa ja
varsinkin luostareissa, mutta ne ovat
yleensä olleet selkeästi -jos ei nyt
lemmikkejä- niin jonkun ruokittavia.
Kamalan huonokuntoisilta koirat ei-
vät näyttäneet, vaikkakin pääasiassa
kaivelevat ilmeisesti ruokansa ros-
kiksista. Kissoja näkyy satunnai-
sesti, paljon vähemmän kuin koiria.
Mikään katueläimistä ei ota kontak-
tia ihmisiin, suht rauhallinen rinnak-
kaiselo näyttää olevan vallalla. Joi-
denkin koirien olen nähnyt väistävän
esimerkiksi kävelykeppejä, ja joita-
kin nilkuttavia yksilöitä, ilmeisesti
auton työtäisiä näkyy siellä täällä.
Koirat voivat nukkua vaikka keskel-

lä katua eivätkä tunnu häiriintyvän
vilkkaastakaan liikenteestä ympä-
rillään.

En oikein kokenut mitään yhteen-
kuuluvaisuutta Gyantse-cityn kans-
sa. Kävelin muutamat korttelit ja
tsykkasin luostarin sijainnin kau-
pungin yläpuolella olevalla rinteel-
lä, johon huomenna aamulla olisi
tarkoitus mennä vierailemaan. Kä-
vin paikallisessa supermarketissa,
mikä on aina mielenkiintoista pai-
kallisten arkitavaroiden ja -muo-
nien tutkimisen kannalta. Muuten
kaupunki ei vain oikein jaksanut
kiinnostaa.

Päivä 10 Gyantse-Shigatse klo 21.03

Terveisiä Shigatsesta, paratiisista
Gyantsen jälkeen! Olen löytänyt
hyvää ruokaa (paistettua nuudelia,
possu-papu-chiliä, chicken currya
ilman suuria luita, parsaa ja muita
vihanneksia soosseissa ym), mikä
voi välillä olla haasteellista Tiibe-
tissä. Hotellihuoneessa on parketti
eikä kokolattiamattoja (tällä ei har-
rasteta niiden imuroimista). Kylp-
pärisissä ei ole kauheasti hometta ja
netin pitäisi toimia aulassa. Telk-
karista ei tule lempparikanavakse-
ni noussutta CCTV:tä, mutta sen
sijaan olen päässyt hyvin juonesta
kiinni kiinalaisesta jännityssarjas-
ta, josta ei dramatiikkaa, yllättäviä
momentteja ja kokonaisvaltaista
näyttelemistä puutu. Harmi etten
osaa tiibetiä tai lukea kiinankielistä
tekstitystä, vähänkö muuten otta-
isin Suomessa selvää tästä televisi-
otyön hedelmästä!

Aamulla Gyantsessa heräsin jälleen
nenäverenvuotoon, homehuone oli
tehnyt tehtävänsä ja pakkasinkin
tavarani pois jo ennen aamiaista
päästäkseni mahdollisimman no-
peasti pois. Olin myös koko yön
nähnyt levottomia ja ahdistavia
unia, mitä korkealla oleilu voi ai-
heuttaa. Aamiainen oli parempi
kuin edellisen päivän sapuskat yh-
teensä. Jeepin takapaksiin sullottiin

matkalaukkujen lisäksi myös tiibe-
tiläinen opas Bhema ja ajomatka
alkoi kohti Pelkor Chode -luostaria
ja Tiibetin suurinta Kumbum Stu-
paa. Bhema on ottanut matkatava-
roiden seassa istumisen buddhalai-
sella tyyneydellä ja juttelee joko
englanniksi meille neljälle matka-
laiselle tai huutelee päidemme yli
tiibetiksi kuskille mitä milloinkin.
Me penkkiläiset olemme ottaneet
käyttöön kiertävät istumapaikat, ja
Bhema on varmaan sisällytettävä
tähän kiertoon jossain vaiheessa,
vaikka ottaakin tonttinsa rennolla
asenteella ja esimerkiksi nukkuu
sujuvasti rinkat pään alla. Turvalli-
suuden kannalta se on yksi ja sama,
missä kohtaa jeeppiä istuu. Turva-
voitaa on parit, joista osa toimii, osa
ei ja toimiviakaan ei silti käytetä.
Matkatavarapaikalla ja keskipen-
killä ei ole voittoa, joten onnettomuu-
den sattuessa kaikilta on yhtäläises-
ti kyllä niskat poikki.

Luostari ja stupa olivat ehdottomas-
ti Gyantseen raahautumisen arvoi-
sia. Vaikka luostari kuuluu samaan
keltahattujen koulukuntaan Seran
ja Drepungin luostareiden kanssa,
on se aikamoinen vastakohta aiem-
min näkemieni luostarien kullalle
ja värikkyydelle. Seinämaalaukset
olivat restauroimattomia, ääriäivät
erotettavissa mutta muuten seinät
olivat kynttilöiden ja suitsukkeiden
600 vuoden aikana mustuttamat.
Näin myös ensimmäiset savesta
tehdyt, tummanpunaiset ja vihreät
buddhat, jotka olivat melkeinpä
vaikuttavimpia tähän asti nähdyis-
tä. Luostarissa oli myös pieni kap-
peli, joka oli täynnä hirviömaskeja
ja muita kauhistuttavia juttuja.

Luostarin vieressä oleva Kumbum
Stupa on Tiibetin suurin. Kapeitä
kivirappusia pääsi kiertämään vii-
denteen kerrokseen, josta oli hienot
näkymät ympäri Gyantsen. Stupa
oli täynnä pieniä pimeitä kammioi-
ta täynnä seinämaalauksia ja pat-
saita, ja sitä varten olin oikein raa-
hannut taskulamppuun mukaan. No,
se taskulamppu tietenkin unohtui

alatasanteelle, ja tuolla 4 000 metrin korkeudessa ei huvikseen viitsi kiivetä yhtään ylimääräistä askelta jos ei ole ihan pakko. Näistäkin kivirappusista kun sain taas hedarin aikaiseksi.

Kiersin myös luostarialueen vieressä olevaa vanhaa kaupunkia, mikä oli samanaikaisesti todella hieno ja masentava kokemus. Kivitalot olivat vähän hökkelimäisiä, ja likavesien kaataminen suoraan viemäröimättömille kaduille pistää enemmän silmään kuin kaupunkiympäristössä. Pääasiassa kaduille oli köytettyinä lehmii ja pari ihan vastasyntyneen kokoista vasikkaa. Reppanat olivat ilmeisesti kuitenkin hieman vanhempia, sillä niille oli heitetty tuoretta heinää eteen syötäväksi. Sen verran kitukasvuisen näköisiä vasikat olivat, etten paljoa olisi veikannut sen puolesta, että niistä olisi eläjäksi. Joidenkin talojen edessä oli jonkinlaidia karjapihoja. Päivän kuumimpaan aikaan siestaa ottavia koiria näkyi myös paljon. Gyantsen alueella ei montakaan jakkia tai edes muuten niin yleisiä jakkiristeytyksiä näkynyt, kaikki lehmät näyttivät olevan varsin pienikokoista rotua. Samoin kärryjä vetävät hevoset ovat ponikokoisia. Tosin suurempiakin näkyy satunnaisesti, ja näitä kasvatetaan erityisesti kilpailuja varten.

Luostarin jälkeen oli päivän muuttaman tunnin ajopätkän aika ja siirtyminen Shigatseen. Gyantsen ja Shigatsen välinen tie tuntui olevan paria pientä kylää lukuun yhtä suoraa pätkää, jonka aikana paikalliset maanviljelysaskareet ja -tavat tulivat tutuiksi auton ikkunasta. Paljon muuta katseltavaa ei ollut, vaikka luonnollisesti vuorten reunustus antaa maisemille aina oman sävyksensä. Gyantsen seutu on ravinteikasta, ja alueella viljellään paljon maissia ja vehnää.

Kaupunkien välisellä pätkällä on aikarajoitus, joten pidimme pari taukoa ajan kulumista odotelles-

samme ennen Shigatsen tarkistus-asemaa. Minuutin etujasta voi joutua maksamaan 200 yuanin saksot. Erityisesti turisteja seurataan suurennuslasilla vuoden 2012 onnettomuuden jälkeen, jossa kaksi poliisia kuoli turistibussin törmätyä poliisiautoon.

Shigatseen saavuttuamme kävin syömässä, ja lähes tunnin ruoan odotus vei ainakin päänsäryn. Siksi jaksinkin lähteä kävelemään muutamaksi tunniksi ennen illallista. Kaupungissa on pari suurempaa näkemisen arvoista pääkatua ja vanhakaupunki. Vanhakaupungin puolella piipahdin torilla, jossa alun helmet ja rukousliput vaihtuivat lihamestarin päivän tarjontaan. Aurinkoläikässä käytännössä mädäntyvät ruhonkappaleet ja sisäelimet kuhisivat karpäsiä, ja olin todella iloinen että olin syönyt ennen lähtöäni juuri sellaista kastiketta, jossa oli lihaa. Löytyi niitä lihakauppoja sitten lisääkin, tosin ruhojen kuivaus näytti olevan näiden myymälöiden erikoisuus. Jo Lhasassa törmäsin eläinten jaloihin, joihin oli jätetty sorkat ja nilkan karvat nylkemättä (lähinnä jakkeja ja nautoja), ja Shigatsessa tätä tehtiin myös lampaille, joiden ruhoja näkyi paljon myös kokonaisina. En tiedä olisiko syynä se, että ostaja voi varmistua myytävän lihan lajista?

Shigatse on Tiibetin toiseksi suurin kaupunki 3845 metrin korkeudessa ja vaikutti enemmän kiinalaiselta kuin tiibetiläiseltä. Silti näin avointa ihmettelyä ja katseita sai kohdata enemmän kuin missään aiemmista paikoista. Jopa naaman eteen tullaan suoraan tuijottamaan, vaikka kaupungissa vaikutti olevan huomattavan paljon muodikkaasti pukeutuneita kiinattaria ja hiusten föönaukseen liian kauan aikaansa kuluttaneita parikymppisiä miehiä. Olisi ehkä pitänyt alkaa pyytää tuijottamisesta rahaa, kuten tiibetiläiset Lhasassa tekevät. Tämä on myös syy, miksi minulla ei ole vielä lähes mitään kasvokuvia tiibetiläisistä. Osa ei halua itseään kuvattavan, koska valokuva vie sielun, ja ne, jotka eivät sielunmenetykseen usko, pyytävät kuvaamisesta jonkin verran rahaa.

Torialuetta lukuun ottamatta Shigatsessa ei oikein ollut sen ihmeellisempää kuin muissakaan kaupungeissa. Kulkukoirien kunto vaan huononee kaupunki kaupungilta, tänäänkin näkyi langanlaihoja yksilöitä, joiden hengitystä piti oikein jäädä seuraamaan että näkisi ovatko eläviä vai kuolleita.

Osa 3, matka jatkuu: Shigatse, Sakya, Shegar, Lao Tingri, Mount Everest, Nepal ja Intia

Kaapelilla kevätnäyttelyn avajaiset 25.4.2014

teemana 100 x rakkaus

Eteläinen työväenopisto. Taiteilija Maija-Liisa Othman;
Rakkauden huumaa
Tekniikka öljyväri, opettaja Mervi Karhunen

Eteläinen alue. Taiteilija Aino Toivonen; Iltapäivä, opettaja
Haruka Kashima

Kaapelin alue. Taiteilija Seija Rimpinen; Rakkauden siivin
sekatekniikka; akryylin kokeileva kurssi,
opettaja Mervi Karhunen

Eteläinen alue. Taiteilija Silja Salokas; Hulluuntunut
valoon, öljy tempera kankaalle, opettaja Matti Sääski

Töölön palvelukeskus. Taiteilija Heljä Laurila; ”Arjen onni”, akvarelli, opettaja Sirkka Tapio

Kaapelin alue: Taiteilija Seija Rimpinen; Hyvän ja pahan tiedon puu, sekatekniikka; akryylin kokeileva kurssi, opettaja Mervi Karhunen

Eteläinen alue: Taiteilija Kari Pöyry; Kesä plus mansikat, akvarelli, opettaja Haruka Kashima

Eteläinen alue. Taiteilija Mauri Laatikainen; Rakkaus opettaja Mauri Häkkinen

Eteläinen alue. Taitelijat Eila Ruohonen ja Sinikka Grasberge; Kaksin akvarelli, opettaja Sari Palosaari

Herkkyyttä ja kauneutta arkipäivään

Teksti ja kuvat Eija Inglis

Jo 50 vuotta on Marjatta Salminen ehtinyt harrastamaan pitsinnypläystä. Innostus nypläämiseen syntyi jo nuorena tyttönä hänen seuratessaan sivusta äidin hauskalta näyttävää lankojen yli ja ali heittoa. Äidin parhaat ystävättäret kerääntyivät usein Marjatan kotiin yhdessä nypläämään ja niin Marjattakin oppi vähitellen tuon vaativan taidon.

Aikaa on vierähtänyt ja Marjatan nypläysharrastuskin on muuttanut muotoaan vuosien kuluessa. Kapeat pitsinauhat ja taidokkaat pitsiliinat ovat saaneet antaa tilaa yhä monimutkaisemmille malleille ja erilaisille kokeiluille. Innostuksen kasvaessa ja taitojen kehittyessä Marjatta etsi uusia ideoita ja nypläystapoja askartelukursseilta. Viime vuosina Marjatan nypläys on yhä useammin saanut taideteoksen muotoja.

Vuosien varrella ovat ystävät saaneet nimipäivä- ja syntymäpäiväonnittelut nyplättynä pitsikoriste-korttina tai pitsiteoksena.

Marjatta kertoi, että hän koki nypläysharrastuksen sopivan itselleen vaativan hoitotyön vastapainoksi. Hänen päätoiminen hoitajan kolmivuorotyönsä Auroran sairaalassa mahdollisti osallistumisen päivisin Työväenopistossa pidettyihin käsintehdyn pitsin nypläyskursseihin. Nypläys vaatii hiljaista keskittymistä, ja Marjatta kertoi sen rentouttavan ja tasaannuttavan mielen vaativan työrupeaman jälkeen. Marjatta ehti pitkän aktiivisen työuransa aikana lisäksi palvelemaan mitä moninaisimmissa vaativissa tehtävissä kuten partiossa sudenpentujen johtajana ja kouluttajana, Punaisen Ristin ensiapukouluttajana sekä partiossa että Auroran sairaalassa.

Marjatta on löytänyt pitkäaikaisen harrastuksensa myötä monenlaisia pitsinnypläyksellä toteutettavia kauniita koristeita ja jopa nämä joulun tapahtumia symboloivan näkyvän henkilöt ovat hänen nypläämiään.

Tähän Kallion kirkkoherran viraston seinässä olevasta kuvaelmasta!

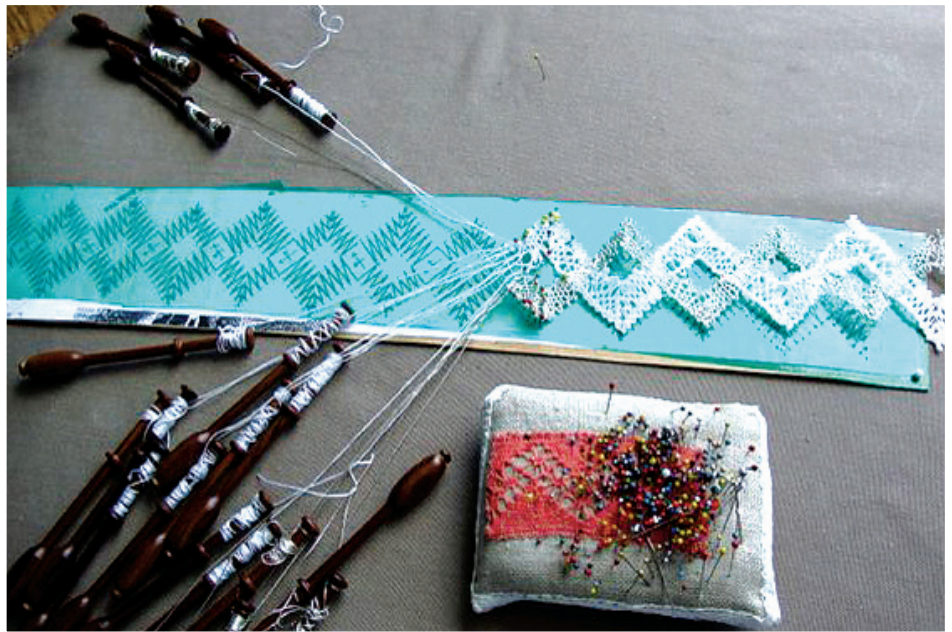
Kuvaelma on tällä hetkellä nähtävänä Kallion kirkkoherran viraston seinässä sijaitsevassa lasivitriinissä.

Pitsinnypläys oli tuottavaa liiketoimintaa vielä 1700-luvulla. Pitsinnypläystä opetettiin kouluissa, joista se vähitel-

len katosi John Heatchcoat in keksittyä koneen, joka mahdollisti monimutkaisten pitsimallien teon koneellisesti ja teollisen tuotannon. Suosittuna harrastuksena pitsinnypläys on kuitenkin säilynyt lukuisissa maissa. Meillä Suomesakin toimii aktiivisesti useita pitsinnyplääjäyhdistyksiä, joissa nyplääjät ylläpitävät taitojaan luoden mitä upeimpia pitsiluomuksia.

Vaikka pitsinnypläys haastavuudessaan ei ole ihan jokamiehen puuhaa, ovat työväenopistossa järjestetyt kurssit täyttyneet vuosittain alan innokkaista harrastajista. Helsingin työväenopiston syyskaudella 2014 käynnistyi pitsinnyplääjille kurssi-

ja Opistotalolla, Ressun peruskoululla, Oulunkylätalolla ja Malmitalolla.

ZACHRIS CASTRENIN SÄÄTIÖN APURAHAT

Säätiö jakaa vuosittain apurahoja Helsingin suomenkielisen työväenopiston opiskelijoille opiston ulkopuolella tapahtuvaan jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Ammattiin liittyvään koulutukseen apurahoja ei myönnetä.

Vuosittainen hakuaika on aina huhtikuu.

Opiskelun tulee olla joko jonkin opiston tai kurssikeskuksen järjestämää koulutusta, tai yksityisellä opettajalla tulee olla y-tunnus ja ennakkoperintätodistus verottajalta.

SÄÄTIÖN KUULUMISIA

Opiskelukustannukset ovat ensisijaisia mutta kohtuulliset majoitus-, materiaali- ja matkakustannukset voidaan myös osittain huomioida.

Anomukseen tulee liittää opistolta saatava kurssihistoria, sekä kurssitesite anottavasta kurssista.

Jälleen kerran haluamme muistuttaa hakijoita siitä, että puutteellisia anomuksia ei käsitellä.

Vuonna 2014 anomuksia tuli kaikkiaan 161 kappaletta. Hakemusten arvo oli 109.490€. Hakijoista oli naisia 143 ja miehiä 20. Apurahoja myönnettiin yhteensä 121 kappaletta, 71.450€:n arvosta.

Myönnettyt apurahat jakautuivat seuraavasti:

Lausunta	3
Kielet	34
Kirjoittajat	8
Kuvataide	39
Käsityöt	17
Liikunta	2
Musiikki	13
Valokuvaus	5
Ryhmiä	2

On ilahduttavaa huomata uusien hakijoiden määrän lisääntymisen. Tästä suuri kiitos kuuluu myös opiston opettajille, jotka ovat jakaneet tietoa omien opiskelijoidensa keskuudessa.

Maalauskurssi Italiassa kesäkuussa 2014

Teksti ja kuvat: Marjatta Lehtinen

Cadenabbian kylään, jossa historiallisessa rakennuksessa oleva Hotel Britannia odotti meitä. Alkuselvitelyjen jälkeen saimme huoneet. Nautimme todella monipuolisen illallisen hotellin ravintolassa ja tutustuimme samalla hieman myös toisiimme.

Seuraavana päivänä aamiaisen aikana sovimme Merjan kanssa maalaamiseen liittyvistä järjestelyistä. Näissä merkeissä tapasimme toisemme hotellin aurinkoterassilla. Minä ja huonetoverini halusimme aloittaa maalaamisen siellä, ja toiset keksivät omat paikkansa. Merja antoi alkuohjeet akryylivärien käytöstä minulle, koska en ollut aiemmin juurikaan niillä maalanut. Huonetoverini maalasi hotellin aurinkoterassin kaunista ikkunaa kukkaruokkuineen, ja minä tähyilin Como-järven toisella puolella olevaa vuorimaisemaa. Totesin, että oli vaikeaa saada vastakkaisen rannan vuorimaiseman värit maalaukseen toivomallani tavalla. Värit eivät millään totelleet omaa näkemystäni. Kuumakin oli joten jätimme aurinkoterassin ja jatkoimme vielä maalaamista hotellihuoneessa.

Lounasta syötiin ulkona porukalla ja vietettiin aikaa uima-altaalla auringossa ja välillä pulahdettiin uimaan. Maalaaminen jatkui

jälleen sopimustemme mukaisesti eri leireissä ja eri tekniikoilla.

Seuraavana päivänä teimme maalausretken Villa Carlottan kasvitieteelliseen puutarhaan, jossa kukin etsi oman maalauskohteensa. Jonain päivänä meidät yllätti ukkonen. Silloin minä ja huonetoverini maalasimme hotellin sisätiloissa. Teimme myös laivamatkan Como-järven kuuluisalle Bellagio-niemelle, jonne rikkaat ja kuuluisat ihmiset Amerikasta asti tulevat viettämään esim. häitä ja muita romanttisia juhliaan tms..

Maalasimme tuolla toisella puolella näkymää järvestä ja hotelialueemme maisemasta. Eräänä päivänä osa ryhmästäimme halusi lähteä Milanoon. Niille, jotka jäivät hotelliin, Merja antoi tehtäväksi sekoitella eri värejä ja etsiä harmaan erilaisia sävyjä, joita esiintyi paljon vuorimaisemissa sekä pilvissä. Myöhemmin saimme kuulla Milanon retkeläisiltä, että he olivat ihastuneet mahtavaan goottilaiseen tuomiokirkkoon ja maistelleet milanolaista risottoa. Myös tunnettu filmitähti, George Clooney, lomalee omistamassaan kauniissa huvilassa järven rannalla Laglion kylässä.

Itse olen kiinnostunut keskiajan pyhimyksistä, joten Merja etsi tietoa

paikallisista pyhimyksistä. Samalla löytyi myös tarinaa harvinaisesta mustasta madonnasta, jota ei tietojeni mukaan esiinny muualla.

Mussolini otettiin kiinni Como-järven alueella sijaitsevassa Musson kylässä. Hänen tiedetään joutuneen teloitetuksi tuolla samalla seudulla.

Koko alueen ilmasto ja kauneus antoi energiaa, ja maalaamisen lomassa oli mukava käydä uimassa sekä loikoilla auringossa. Allasalueella oli myös mahdollista maalata. Maisemien värit olivat voimakkaat. Vähitellen aloin ymmärtää, miten akryylivärejä tuli sekoitella.

Merja ohjasi myös pilvien teossa. Niitä kulki Esialppien editse. Veden maalaaminen oli myös kons-tikasta, joten opettelua riittää vielä pitkäksi aikaa kotonakin. Maalaaminen on mukava harrastus, mutta monin verroin nautittavampaa siitä tulee silloin, kun voi samanaikaisesti maalata ulkoilmassa kaunista maisemaa ja tuntea ihollaan aurin-gon lämmön.

Kaikki loppuu kuitenkin aikanaan. Niinpä lähtöpäivä oli vihdon edes-sämme ja runsaan viikon mittainen maalauskurssimme oli ohi. Merja piti aurinkoterassilla loppukatsel-muksen koko ryhmälle ja antoi palautetta töistämme. Pakkasimme tavaramme ja teimme viimehet-

ken ostoksia. Tilattu taksi saapui hotellimme eteen, ja kotimatka alkoi. Saimme paluumatkalla nähdä osan Leenan entistä kotiseutua. Hän kertoi samalla paikan historiasta. Sillä alueella olivat tulvavedet vieneet mennessään autoja ja asuinrakennuksia Como-jäveen.

Lentokentällä kiittelimme Merjaa ja toivotimme hänelle hyvää matkaa Sisiliaan, johon hän oli matkalla sukuloimaan. Sen jälkeen menimme omalle puolellemme odottamaan Suomeen lähtevää Finnairin konetta. Näkemiin Italia! Lento meni jälleen mukavasti. Meidän kaikkien yllätykseksi Suomessa oli ollut

pakkasta ja satanut rakeita. Tuntui todella kylmältä palata takaisin. Paljon sain mukaani virikkeitä täl-

tä maalauskurssilta Italiassa, mutta yhden asian taisin menettää: lentopelon. Kiitollisin mielin.

Jani Huhtala – musiikin monitoimimies

Teksti: Heikki Peutere

Jani Huhtala, 34, on raumalainen musiikin monitoimimies, jolta ei puutu rohkeutta ja kokeilunhalua. Hän polki jo 15-vuotiaana urkuja kirkossa kanttorin viransijaisena. Päivätyönään nuorimies hoitaa Rauman kulttuuritoimen hallinnossa musiikkiopiston asioita, laulaa yhdessä kuorossa ja opiskelee opiston aikuisosastolla klassista laulua. Lisäksi hän toimii Rauman kansalaisopistossa sivutoimisena tuntiopettajana ja johtaa kolmea opiston kuoroa.

”Äidin ja isän sukulaiset harrastivat musiikkia, ja siitä se kipinä varmaan minuunkin tarttui. Aloitin pianolla, mutta jatkoin urkujen soitolla.

”Pääsin ylioppilaaksi vuosituhannen taitteessa ja valmistuin ammatikorkeakoulusta tradenomiksi.” Varsinaisen työurani olen tehnyt kaupungin palveluksessa.”

Huhtala on kiinnostunut myös järjestötoiminnasta. Hänet valittiin

viime kesänä Kansalais- ja työväenopistojen liiton (KOL) hallitukseen edustamaan tuntiopettajia ja opistolaisyhdistyksiä. ”Toimin myös Rauman kansalaisopiston opistolaisyhdistyksen puheenjohtajana”.

”Liitossa työskentely on mielenkiintoista, sillä sitä kautta voi vaikuttaa vapaan sivistystyön musiikkiharrastuksiin ja koulutukseen”. Työväen- ja kansalaisopistot tarjoavat kansalaisille monipuolista opetusta, johon kuuluu yhtä lailla niin käytännön taitoja kuin hengen ravintoakin. Kansalais- ja työväenopistot ovat olleet tärkeitä sivistyksen ahjoja jo toistasataa vuotta. ”Mielestäni vapaa sivistystyö säilyttää aina asemansa kansalaisten opetus- ja harrastustoiminnassa, vain mielenkiinnon kohteet ja aiheet vaihtelevat eri aikoina”, Jani Huhtala sanoo.

”Musiikki lähtee ilosta, samoin oppiminen” toteaa Jani Huhtala

Kesäinen tervehdys palstoilta

Teksti: Ritva Nuutinen kuvat: Markus Sohlström

Ensin oli tosi lämmin alkukesä, sitten tuli melkein takatalvi. Tuli kylmät säät, halla vei ainakin minulta mansikan kukkia suuret määrät. Ehdinpä istuttaa jo useamman kerran kurkun ja kurpitsan taimia. Eipä ollut paljon pölyttäjiäkään kylmällä liikkeellä, joten marjasatokin jäi surkeaksi, ainakin minulla.

No sateen ja lämpimien ilmojen myötä kyllä jotain rehotti, rikkakasvit. Miten lie toisilla viljelijöillä käynyt? Onnistuin kuitenkin kaikeksi omalta osaltani pitämään rikkaruohot kutakuinkin kurissa.

Loppukesästä sain kyllä nauttia kunnan sadostakin. Karhunvadelmat tuottivat runsaasti komeita vatuksia ja marja-aronia oli kovilla marjojen painosta. Oksat painuivat marjojen runsaudesta aina maahan asti. Nyt elänkin toivossa etteivät oksat katkeilleet, vaan jaksavat taas nousta pystyyn kun loputkin marjat kysyvät.

Nyt ilma näyttää siltä, että tulee uusi kevät tai kesä. Mansikat kukkivat, tekevät jopa uusia marjojakin. Ja entäs kärhöt? Ne ovat aloittaneet uuden kukoistuksen.

On ollut mukavaa myös seurata luontoa, lintujen laulua kaiken kesää. Harakan ja rastaan poikaset opettelivat lentämään alkukesästä ja nyt punarinnat käyvät aterioimassa aivan vieressäni, maata muokatessani. Siellä luonnossa sitä rentoutuu ihan ilmaiseksi.

Palstalaiset ovat olleet talkoissa melko innokkaasti. Tosin useampiakin mahtuisi mukaan ja heitä kaivattaisiin. Aluetta on saatu put-sattua, mutta vielä on toivomisen

varaa. Kaupunki velvoittaa alueen kunnossa pitämiseen ja se taas on vuokramiehen, eli opistolaisyhdistyksen vastuulla. Muutamat palstat ovatkin tosi huonosti hoidettuja ja näistä on jouduttu antamaan huomautukset. Ensi kaudella hoitamattomat ja huonosti hoidetut palstat tullaan luovuttamaan toisille halukkaille.

Vesi on onneksi tänä kesänä riittänyt omasta kaivosta. Tulisi vaan muistaa aina sulkea hanat, ettei vesi menisi hukkaan. Muutaman

kerran palstalla käydessäni on alueella ollut hanoja auki.

Kesällä on ollut muutamia ahkeria palstalaisia yhteisten alueiden kunnostamisessa talkoiden ulkopuolellakin. Siitä heille suuri kiitos meidän kaikkien puolesta.

Jokaisen tulee huolehtia polkujen kunnosta ja ojien ja niiden ympäristön niittämisestä.

Toivottavasti ensi kesänä me kaikki jaksamme pitää alueesta hyvää huolta.

OPISTOLAISYHDISTYKSEN OPPISKAHVIO

*Oppiskahvio palvelee
Helsinginkadun Opistotalon
toisessa kerroksessa
opiston opintokauden aikana*

*MA-TO klo 9.30 – 20.00
PE klo 10.00 – 16.00*

*Oppiskahviossa on saatavana
päivittäin itse leivottuja leivon-
naisia, suolaisia vitriinituotteita
sekä keittolounasta ja salaattian-
noksia alkaen klo 11.00*

*Yhteystiedot
Riitta Ronkainen emäntä
Oppiskahvio
Helsinginkatu 26 / 2. kerros
00530 Helsinki
gsm 050 447 4770
oppiskahvio@opisto.hel.fi*

Oodi ilolle!

Oodi sivistykselle

Helsingin työväenopisto 100 vuotta

Samu Nystrom

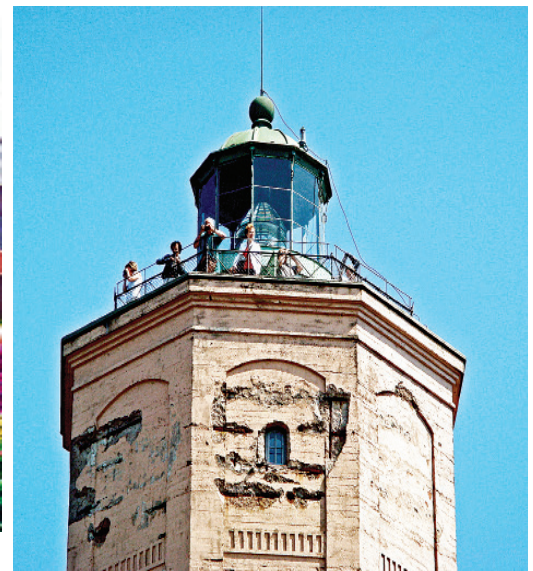

34⁹⁰

Käteismaksu

Kirja myynnissä työväenopiston
Opistotalon Oppiskahviossa
Helsinginkatu 26 (2.krs)

Tervetuloa virkistymään kahvioomme

LA 11.10.14 EVITA MUSIKAALI TAMPEREEN TYÖVÄEN TEATTERISSÄ

Lähtö opistolta klo 9.00. Hotelliaamiaiselle pysähdytään menomatalla. Näytös klo 13.00. Ruokailu on näytöksen jälkeen. Musiikki Andrew Lloyd Webber, ohjaus Tiina Puumalainen. Hinta 110€ sis. matkat, teatterilipun, hotelliaamiaisien ja ruokailun. (Viite 8824) (Sirkka Koponen, 050-5649365 sipsukoponen@hotmail.com)

TO 16.10.14 KÄYNTI PIIKKIÖN STX FINLAND OY:n HYTTITEHTAALLA

Lähtö opiston edestä klo 9.00. Menemme katsomaan kuinka laivan hytit valmistetaan. Syömmme työmaanruokalassa ja juomme kahvit. Hinta 40 € (Viite 8811) (Raimo Lähdesmäki puh. 050-3801116 raimo.lahdesmaki@gmail.com)

TO 23.10. EDVARD MUNCH-näyttely.

Tapaamme Didrichsenin taidemuseon portilla Kuusilahdenkuja 1 klo 12.00. Bussit Elielinaukiolta n:o 194 ja 195, Kalliosta 503. Kuusisaaren viimeinen pysäkki ennen Lehtisaaren siltaa. Ennakkomaksu 10 €. Lopullinen hinta selviää perillä, kun se riippuu mm. ryhmän koosta. (Antti ja Laura Lappalainen, puh. 6986496 tai lappalaiset@app.inet.fi)

TO 23.10.14 KÄYNTI PALOMUSEOSSA

Kokoontuminen Erottajan pelastusasemalla, Korkeavuorenkatu 26 klo 10.00. Hinta 2 € (Viite 8811) (Raimo Lähdesmäki puh. 050-3801116 raimolahdesmaki@gmail.com)

LA 25.10.14 ESPOON KIERROS

Lähtö opiston edestä klo 9.00. Akseli Gallen-Kallelan museo: Antti Tantan näyttely. Kahvit. Kellomuseo WEE-GEE -talossa. Ruokailu Kaisankodissa. Hvitträsk (toiminut mm. Eliel Saarisen kotina ja ateljeena). Kahvit. Hinta 65 € (viite 8772) (Matti Huttunen, 040-832 4302, mk.huttunen@pp.inet.fi)

TO 6.11.14 TUTUSTUMINEN EDUSKUNTAAN

Tapaaminen kello 13.10 (katutasossa rappujen OIKEALLA puolella oleva ovi). Opastettu kierros. Kahvit ja tapaaminen kansanedustaja Päivi Lipposen kanssa. Hinta 2 € (viite 8772) (Matti Huttunen, puh. 694 2059, mk.huttunen@pp.inet.fi)

LA 8.11.14 LEMIN SÄRÄ

Lähtö opiston edestä klo 10.00. Käymme syömässä Lemin särää ravintola Kippurasarvessa klo 13.00. Hinta 60 € (viite 8772) (Matti Huttunen, 040-832 4302, mk.huttunen@pp.inet.fi)

Kuvat: Matti Huttunen.

Vasemmalla: Retkeläise tutustumassa Rautaman kaupunkiin

Yllä: Söderskärin majakan tornissa

KE 12.11.14 TUTUSTUMINEN OOPPERATALOON

Kokoontuminen klo 8.45 Helsinginkatu 58, rannan puolelta sisään. Opastus alkaa klo 9.00. Hinta 10 € (Viite 8811) Raimo Lähdesmäki puh. 050-3801116 raimo.lahdesmaki@gmail.com

LA 15.11.14 ESPOON KAUPUNGINTEATTERI, KULTTUURIKESKUS LOUHISALI- NÄYTTELIJÄTÄR

Ritva Oksanen – 50 vuotta näyttämöllä. Näyttelijätär kaivautuu muistiinsa ja nostaa sieltä roolitöitä 50 vuoden ajalta. Kesto 2t sis.väliajan. Näytös alkaa klo 15.00. Lipun hinta 32€ sis. väliaikakahvin ja korvapuustin. (Viite 8824) (Sirkka Koponen puh.050-5649365, sipsukoponen@hotmail.com)

Lisää retkiä retkiohjelmassa

Vaikka retki olisi täynnä, kannattaa kysyä viimehetken paikkoja. Muista ilmoittautua ensin ja maksa retki vasta sitten kun tiedät, että mahdut mukaan.

LIPPUJEN MYYNTI:

Ilmoittautuessa annettava kaikkien lähtijöiden nimi ja puhelinnumero. Teatterimatkojen ja konserttien maksut viisi, muut neljä viikkoa ennen tapahtumaa. Lipunmyynti opiston toiminnan alettua tiistaisin opistolla, Helsinginkatu 26, 2. krs kahvio klo 16.30 -17.30.

VARAATHAN TASARAHAAN / MAKSU KÄTEISENÄ. Maksettu matka on vahvistettu varaus. Jos maksaja on muu kuin retkelle lähtijä, siitä on ilmoitettava ennen maksua matkanvetäjälle. Tili: FI94 8000 1901 2344 77, Maksun saaja: Retkeilytoimikunta Käytä viitenumeroa..

HUOM.! Hintoihin ei sisälly matkavakuutusta. Retkille, joissa on ruokailu, tulee ilmoittautumisen yhteydessä kertoa mahdollinen allergia ym.

Päivitetty ohjelma www.opisto.hel.fi - Työväenopiston esittely - Opistolaisyhdistys - Retket tai www.tietotaitotalkoot.fi/ opistolaisyhdistys - Toiminta - Muut toimikunnat - Retkeilytoimikunta - Retket

Ilmoittaudu sähköpostilistalle sipsukoponen@hotmail.com, saat ajankohtaista tietoa ja uuden ohjelman.

